ABBeo [redacted]

Schanipow.

Taschenbuch

fur
deutsches-Türkisch-
russisch wort

und Gedicht

[redacted]

[redacted]

[illegible]

[illegible]

۱۲۸ والسلام بشوله

حمزه حلیل

۱ دیکابر ۱۹۴۳

شامیرف – قازان

شه ریف

حسیانه شیخ

حال شریف

قاریف شاه بابیف – قوره کستانده
یونغا ییتر
بیاه لیل – شاکر . قازان
قره سیبای – حسکه وزرانیس
بابه ۳۷ اپتال – قازان
قورباش ح . – قازان
قا . بایش – ...
لاتف خوشاه – قازان
... – قوره کستان
... – قوره کستان

سوغشقا كيرگاننن بيرى تۇتقىنلىقدا يازىلغان
كوپ نارسالار يازىلدى ، 40 تۇتلهدن قاتب ،
تاونه ، بيرلىگا كيرلىدى ، بيرلىنينه سهياسى
يه خرى لىكىشىغا قاتناشىدا ، ساويت
ىراتناسى تارتۇدا ، عه يىلهمتى قولغا يالغدى ،
ئوزم ده ياباللدى . به كلى تاشى ئوزم جازاسى
ئولم ئيشته لهر . ئۇل قوللار ، ئو تاتلى ئه سيرلىك
تو تقىنلىقدا يازغان 115 شيعرى بار . ئۇل
هم تو رمه ده يازغان 115 نى
بيلولار ، تۇرمه قاتيرا بشوندا تۇرغان
60 نى عنا يوقساده ، كوب قىزب قالمىرىغا
ىشدى . ئونده ، 2 يىلنانى قولغا تۇشسه
شيعرلارنى ياخشلاب ، دىققه ت ايلى ئاخشا
گوزه ، ئاسا قالا بهر سوغىشدان بشو ئلى ، قاتنا
حابه ، ئيشب ، ئوكلرى تانا ، حالى سيردا
شيعرلارنى ئيتب دونياغا چقار . مىنم

١٢٦ یورت سالالاری تاوداغی قوتکان بولا

تولار ساودری تلالار، واکلاری

قایدا قالدی بیک ابو قونوقنی؟

قایدا قالدی موزدن یالقنی؟

بار ایکن بیك قر یالقنی

توکی، بسوسه کورمی ابو یکت.

تامشلار، تاول، تار، قوتل

تانی سادان کولمل ابو یکت.

تاتارچا یازو تانوچی لهم ابوده فهرست

توقوچی دوستگا مونی یازدی ۲۳ یلدا

سکیلی شاعرن مولا هم بدل تاریخ

مولان بزدن 1906 یلده توغان. عائلهسی

تاتارلار هم ... ... شکل ...

شاعر ... 1962 ٧٢ یلده

فراکمنتلار

× ۲ ×

بیلگن جیتلن جیتی اسا کالم بار
بولغا جیتلن جیتی قرغم بار
قو قرمارده شلک، قو قنغان
بر قالدی ثیندا به شکار، قو سناغان

(مسعود ابازغه بیوسی) ۲ ×
۲

مسعود کیلد بزنی قازاو لیتم
بو قالغی بیره ن بازغانان
چوکر قالدی قاقاق بار اعنا
قازاو لق یعر بر ستره یا زقان

× ۲
۲

قول قابا تلاپ لاجی یوزدکه
یرکه قاتر سوقون قالقنا
قاقتنا اتین قاقره قاقستنا
یعر قاتلقیره قاشو قاتنا

124

بیتر دن سوزه کوزیم، یوره گیم

قویب یالغیز کویدم.

کویسم کویلیم، بویلر حاقاق کویدی،

سوزیلدی حالم کویدیم.

بشولا کویدی من نیمه تایم

Absender:

سیندا قوتما تولشم.

کا قوجادیم سیلا، یوردی سینیم

کزلاب یوره ک ل تولسای

نیملیک بیر، بویلدا قاق ایول

بشونی تاپغاق بولغام؟

کوزه شعری گه باری هیلد باری

کویم نینه بولداش

یتر دن سوز نه [illegible] سوز تا دی یولغزلیک

سوزگی سیر شه کوزم

کوزم لیکی بویلد کی حاقاق کویدی

تیلیم، حالقیم کویدی

بو تللار نشی توگل

جیراه تقیغ، عه مسر لوان تیشودهن

بیزه رسنی توگل؟

میں تلله یه شه و، بیزد ر دیمی،

بو بوستانلق بیکه؟

یوق، توله سم کیلمی میں بره،

بیک یه شیسم کیله.

داولار دان تُرگم، جیسده بوستانلاق،

بشوندی تیچ، تاولارغا.

یوق، مین کیلدم سینگه داول تاغلار،

چی تولار مشی داولاب.

تُرلی مه تاغی کیلب له گدم

سینگه ترناغتا.

بتوغاو سالدی جللاد [illegible]

یازغار قوللارغا

توسنبالندان قاریب بارشالی
بوگون کوردم کوزله بیلمشیمده،
،بوردی توشله‌ده، یوزی ساغنشالی.
تاپیغنتالی کیبه بر جوه وانی
تاجی قوردی، تمام جانه چقدی
کیع حاتنی کیدی تاتی کوزله‌ب،
بر قارودا قیرب تاپیتدی.
بز زالکه اله کیبی م ... م له منه
بر بولدوده بشوندی هم ل اولدی؛
بر قود بلدن تیت قوشلدیلار،
بر کر بلان حاقی تاپردی.
بر
قوتاق اولدی، اکوبا بار یکاصر،
هم بشول کونی هشم قوتاغم،
بسا سینسکا ریب یاکلش کیسب تاپا
بر منکنلک اوزنه قولامه

١٢١

توسه لسه، تو لاب مشغه لیمی

سه عمره اسابی تانکلا کچی تو مسا

سه عمره مسابی مشیکه کیسه لسی

سه تارتیسی . . کیمه یول یتو یتوری

بزنکا زالالی کوزدی سه صنه که

چالما لیس چعب تر یولینو دور

یوتی کیلکم ایو لمدی سه سعمره

یه مثل کوزلی سه شهور مشادرا مشابر

بزره یارا یوتی مشیعرف

کانا رادی بیلی بشول مشعر تکا

قالی بار ا سرا جعفلی

کاما بزر بر کولی بزسل رالا

تو برتکا قویدی تاپارا

بیشی لیزنی کوزن ده نو سنی بارا ٥

کا بار اسی جعا مالی قا بارا

کا مسیز عشای کیمه سزاده بو

120 کالاتقا را بتول کوپ یازار معناس

لاکن بولام تاباغ سو تقاقان.

هم کالاتقا یاتقان.

لیکیدی کوپ

یازار لیکی تشده ن قرعالار

Absender: بتول بتول ا

مسر

ثول میم بولان

شوشش ر حال بولمیس قوعالار!

اختی قوتیش قالی ر میحلیدلا

2

توستی تاپ تقصیم بو معلاب.

پیعالاغی میحلیه تشنه کوپ

هو ییچ سانی بولقاچ بتول کوحله ب،

لو تسماتی کوک ا تقا ب یار اعودلا

بوقلاعاغی میحله تصنه

قولا یچ چعه بب بسر ا و بیکلنوم ده

تو شلو نسلو

بوز [illegible]

خوش ییسله ساق چقارلر
هم جلدلر کم یفه نب
چای عنا سبلکند لر
هر لینه ع بشوند لر جو
برلی حال کور دیله ر
برای توکل هوکایب
کوترا لر اما شلا قرنی،
بند هو قلاری تاقی توکل،
قاره شیکللی قیب قزل.
ر اما شکالر بار دا تاق،
تایرلی بر بر ننه ت؟
بنهک تولای بر توزی
تول قزلدان کیسه کن؟
دیته لر: سین، اسکلکی،
ینک توزکیرد لا؟ بشله دلق؟

بزنی قوتقاروچی یبکلچه یتکان

بز لیننی نی دوشمان تویاسن،

ہیچکم بزگه توری یول کورسه‌تر،

تومان تکتلر تالاق تاقی تورنان.

توغان یورتیمه، دوستقای بز تابار،

سویگه تمندی بساغنو جرنان.

439 ——— یدلیط

قزل راماشکا.

یتره تکی تاقی تورنان

کویانیدی راماشکالار،

حمایب، حول سولاشب

کوزنم کور قاراشونلار،

نازلادی جیل تالاری

یشره تب تاق جوقلارب،

تاکی سیبوک قوسله رتنه

بشول کونی ئوتکان بولوب توزنی بولار نرسىلە

ئالب کیلب بزگه سیلادى

مشونی قوقتی تیکی بولار نسنه لکی

بیلك بلمیدم ققه درن بیپی جانقا بیلد

موکار چرا - ایپ توکیب جلادی

هر بر مسئله بورنی قو لاقلاری

قویب جانلا نالا تماماین

هر بر مسئله بوردن کیپ ئالاق

بول قو تقار عار بیك زدد بر لده ده

بیسار تامدی کیچه تورو بالاسن

بزدك زالدا نیمه ك تشنه ن

تاری توزی بر دال رضب قاتیب

بول نیمه گه قو شب بیشرگه ل

بر ها ور نیك بر دن بیسوب قاتیب

کا ۷ دیگانما منب یو قالادك

قوياشنى، بىرمەس بىزگە تۆرمەلەر

تۆرمە (

يىنە تاپتىم سىنىڭ تۆرتا عىلدان
قوتۇلدۇم مىن قوتلدم.
بىشىم،، دېڭىزدا چاغا، تۆرمىش كەلدى
بسوزادى مىنگا قوتلى.
سىنىڭ بىلەن بىرگە تارتىشقان
پىچ بىر نەرسە يوق كۆڭلىم.
باتراپ، دېڭىزدا سايە مىن تۆپچىنى
ئۇچلىنە رەڭگى كۆردۈم.
سىپى: ر سولغۇن، تولغۇن، بۇلغۇن، ايىب
شىلتە لەرلەنگى حىسلى
تابلا سايە، دولم مىن قىشلارنى
تانگلا سايىن يېرىق
سىنىڭ بىلەن كۆرۈشسەم، بىلىم، تۆرم)

قورقوب ئاتالار بىرتىغ كوزلەرنى تىكىب

قىنب ھالان تیره- ئەیلەنە.

جیر سفریده کلگن پول باسقانغا،

خوشیاش ئاتا ئانیش ئەیلەنە.

انشاالله یەمز بولەدی بولب،

قولارنیا توتوب ھامیشن،

پول توتورا منە زیندان ساقلاب،

قاللق، وه صحت، توم بالمنی.

توتقنلارنك یورەك ئیشتی خوب 2

ئوتە ئاتالار قورقنی توتمشی

ئاتا ئانیسدە ھالی ھەم کونی یەتشلری،

مەھکوملارنك سوزلری یەتلنشی.

بلشە ئەیدی ئاقین ابو توللاریدا

کوپلك كەزسولرنی بو ئاتنی،

جیر کومەک بەریش ئەیدی اموکشنی،

116

بز سونه ك (ده)، بزنڭ قیسولغان
تار، تار یاری تانلا یاقتسی،
بارلق هر ننكه تورتلغنی

Feldpost

بتوشی، توم بلار بلدرزیک
ایرلك یه شلك بتوشی جیلده بیال
دانك كیدی، توبخار كیدی بیت!!
جیلله نسه ده عومر، یه شلك بزنڭ
۳ تزسز سونه (ییب [illegible] توزلاما)!
اوتشن یه شله ر، صنم شولای یه شه ب
شولای توكسه ك كیدی دونیادا. 1940

(جیادكار، عالم ماناكوكی) ساقچی (۱۹۴۱)

یوزنجم یتكن ساقلاب. ساقچی یوزی،
جیلله ر نزه سوزلی بیلكسی.
یوزه چكه قاره ق قاقفار بجه
یانده ساكلاب قاتلاب یوزلرنی

يۇزەو بولسا غوزمرە، بىسىپ يارىسن بىلان
شوتشى بولغا يىرمەس ئىدى گۈمى؟
قشاتلانە برا ، يزى كوزلاە شىلىنلا
بر بر ياگا بوگشن ئىچىتو ،
ئىندى بزور كوچ ، جىمە توز - توزگىن
ھالقالىق بلان بركە جىس ئىتو .
مىن قيومنى ساقلا ب ئىسەن ھالسام ،
توم مىنەن تماشا سىلرسە ،
شول يەشە ومن ئبولر "ھاتم!" دىب
ئىل بىستمە ھىچ توكرسە؟!
يوق ، تلەيم مىن ئو ئىسەنلكنى ،
يۈرەك مىنم موڭا ئوھلمەس .
كشنى مىن ئىستم توكى ئىشلەگە ،
جىردە منگا نچە ر بو بتكە؟!
يوق ، ھادرما ، توسقاق ، بر ھا غوزم
ئىل غوزمرلىلا ئيلد برھا ئتشى

سنغان كۆڭلى نازىدان مەھرۇم بولوپ،
سونە، ياقىزا، جىراقنى يوقتىلار
سۆزىنى،
وەعدە،
تانتىلار... تاه، بارىسى دا،
ھېچ بولماغان كىبىك تونتىلار. 439

دوستقا. (تا. تا.)

قايىرما، دوستىم، يەشلى تۆكەر دېپ،
بىز تاتلىق ساناپ ئۆمرىنى.
تۆزىپ بىزچە يەشەپ، تۆزىپ بىزچە
بىز چىقىپمىز تاڭنى تونگلىمى؟
بىلمەلىمى ئۆمر ئۆتۈپ باشقىن
يىللار ساناپ، تارتىلىق جىستوڭى
بەك [illegible] بىلىشنى تۆنۈم بىزگە
مەڭگۈ بىر [illegible] يەشەۋ كېتەر؟
[illegible]
[illegible]

113

هيان تەرەزەڭ ئاچسا بسورلتب ،
ئانەك سېنى قوتلاب سەلەملەرنى ،
ئاتاك جىلنىڭ سېنىلەب ، قوزغالىب .
سېن ئۆتكۈزسەڭ كۈللە ، ئاتا سىنىدا
كۆرەب ئۆتكەن [illegible] كېچىم يەرەملەر ،
بىر رەھمەتنى قوتلاب ئۇ سەنگە لكرە
دولقۇنلانغان جەھەن بىلەن :
كۆزگى باقچا بولاب ئاشنا - ئاشنا
تاشقىنلا ئۆتكەن ۋە قىتكىنا ،
ئىشىنگەدە كىلمەس سوغان كۆلنىڭ
سەقرانوۋى ئاياق ئاستىغا !
سېن كىرسەڭ ئۆتكەلە كۆزدەن قاچىب ،
تەرەزەڭنى ياۋب ئېيتىلە سەڭ .
يىراق ، سېنى نىشىڭ چەزر سولغان كۆلنى
بوستانگاھدا ئاتلاب كىرىمەسىنىڭ .

بو يەرگە يولى دوستلار بولۇر بىزدەم
بولغاندە بىز تولۇق ھاقتىمىز
بىلگىن ئالمىسى ئۆرۈسىز ھەر نوق كىلىشى
ھايەتنى يېڭىلاپ تۈزگە تاتشىمىز

سىن ئوتكەرسەڭ

مىنىڭ عومرىم سولغان چىچەك بولۇپ
ئوزۇلۇپ تورۇشدا سىنىڭ يادىڭدا
سىن ئوتكەرسەڭ ئاتى ئاپتاپ دەيىپ
كوزنى سالدىم چىچەك يالغىزدا
سىن ئوتكەرسەڭ ئۆلى كونگلىڭنى كوتكەل
بو دنيا عمرى نە قىش چىچەكلەندى
توردا قەھانى سىنىڭ سىزە كەلسۇن
سىنىڭ ئازلاپ خوشى قىش چىچەكلەيدىن
سىن ئوتكەرسەڭ يارىم ئالىسو تاكىدا

111

بز ئۇيرېز، بزگه كېرەك توولا

ماقتاو، بولەك، چېچەك بېرلەمى ،

ئيل يورر بولەك بزگه! بار ئيلمزدا!

ئيلنڭ ئورتاق جېگو بەيرەمى .

ئۇ ئيله قايتقاچ تاعى قوناق - قوناق

بور تشوربز ئەووە للئيه بز .

بر ئيدمى سالم ئۇترب ئوز ئيلىمزدە

ئامراقتسن، قمزلى ئچه ربز .

كيلر ئول ئوز دوستلارى، ئيل يورته

بارلق ئوزمندە سونه كوردەبسن !

Absender:

ئاكشر قازان كريملى ،

تيزدن مشاقشى مورماس تومەيسن .

ماستقات كيلر ، بزنى ئازاد ئيتير ،

قازان ئيلى قوللان جېنستلار .

ئا چيدو سكېلە ، ئىزبولز دان قوتقارغان ئولو

قول قىارلا ، قوتلا ، ئيبه ئەللە ،

2

قوياش سونسه بلكى بو قدرله
بولماسى ئيدى زرراده قاپقا
تارومار ئيتيب قوللق ده قار الكيملك
ساقلاب ياتقان بو تمان كوياسن،
قارى يەر قالدق ساقلاب قالدى
كشلكنلك ياقتى قوياش،

جوواتو.

يالغ قايتقام تورنك توردە بوكى،
يه شش بالالار تاتر توراتب.
قايور سيني هم زر قيبر سنسا،
شاتلق نازلار، جيكو جوواتر.
سين سويه سلك جانلق تيريب يتيب
زنك ئاتور يا شرن تورە شتى،
ابو ئە كيبه تدە كوبى يالقى بار،
زيرە كى يە مثلە ئە لا كيوره سمى؟

111

بز ئەمدى بز، بزگە نەرەڭى تولا

ماقتادى، بولەكى، ھەجەكى بەيگەمنى،

ئېيتىپ بەردى بولەك بزگە! بار يېتىم ھادا!

ئېلىنىڭ ئوزتاق ھېلو بەرەمنى.

ئوزنىڭ قايتقاچ تاغى قوناق - قوناق

يول تىشۇپ بز ئۆيدە لىلىپە بز.

بز ئېيدى ساھام ئۇتۇپ ئوز ئېيتىبىزنى

بارا قلىسن، قمز ئىچىپ ولىز.

كېلىر تول تولى، دوستانى، ئېيتىل يولدا

بارلىق ئۈزۈمىك سوزنى كۆرمەيسن!

Absender:

قازان كريمىلى،

يالغۇز

تېزدەن شاقىشى مورخان تۇرمەيسن.

ماستىقات كېلىر، بزنى ئازاد ئېتىپ،

قازان ئېلىپ قولدان چىقتىلار.

بز چىدۇ ... ئى بولوز دان تۇتقارغان تولى

قولدا قىلارلار قوتلاب ئېيتەدشلار.

2

قویاش بوینه برلکده بو قره اورله
بولماس ئیدی یرده فاصله
تار و مار ئیتیب قوللق ، قار الکنلق
ساقلاب یاتقان بو تمان کویا سن ،
قارنی بلان هلوی ساقلاب قالدی
تشلکنک یاقتی ، قویاشن .

جوواتو .

ئیلگه قایتقاچ تورنی توردہ جوی ،
یه شی بالالار تاوی ئولا تب .
قایو بیتی ئهزر قبیر ستسا ،
تشاتلق نازلار ، چیکو جوواتر .
بسی سوزله سلك جانل ئه ئیب ئیتب
ئرنک تاو ، یشرن تورو ئهشنی !
ابو ئه کیبه قده کوبکه یالقن بار ل
زیرده ئه یه منله ، ئه ئله کیوره سمه ؟

مېن نامۇدان ياۋز بو بوزچىنى
قوۋب تۇتام ، باسام ، قۇتقۇزىم ،
ئۈرىم باشقا قانغان تۇرسام بولا ،
بۇ سۇ گۇلستان ئۈزەم ئۈگىنەم
نازى پىرلاي ئەجەب لباسېز كۆرۈك ،
عيشق ، ريب جانى بىر انقلاب .
بوزچا هەم تالى بوزچا تىخلا ، بوزغان
عيشقلارى ابو ... بىر رەنگىدىن ؟!
شولاي بىر ئۆل ، بە ھالاك گىرگى بولسا
تالىب قۇرا ئىكالا بوزچەسى !
عاشىق ، ريبت جانى چىنىشتۇرى
بوزۇچ ... منه يىشلەسى !! 4/45

* * *

يىللىك ئۈزۈم تىۋان چىكى قالدى
جانلىقلارى ئۈزچىك ، ئامۇرغا .

يار اتادۇر ئاھىرى دىيە ئويلىمىدىم (؟
توبە، ئەگەر دىيپ ئاللا ئويلىمىدىم
نەق ئىشو مەھەلى ئىشو لىياقا، قارىغاندى
كىمدۇر جىمىتە كىبك سېزىلە
ئىيى ئويلىنىپ لىيتەم، تاتلى ئوتۇشم
ئىپك قىزقانى، چىرە ئوزىلە
ئىشو دا قارغان ئەرنى، نى بارا دىيپ
بىر قولتىقدا تەقام ئىشو قوللىنى،
ھىمنى مەشۇلاي تىشلەپ ئويا توتى
بورچە ئىيلە ل تىقم ھە، ئىشو چىقرى،
نى ئەمەتە مىللا ئىنىزە ئىشوشى ھم لگە،
ئو بىركە بىر ئىشونى توشىر كورەم)
ئانى دا ئىپ بورچە تىشلەپ بوزا،
ئەللە يورى، ئەللە ئوخ بىلەن؟!

بالتا بیلن باشم کیسسه‌لر ده
میکن تورکل ، باری یوزنه
یوق ئیته‌لیم سینیک سکارنکا
هم حالقینان قاینقاو بشونکا توبه
مین توله‌نیب عاخو سوزارمن. 9311

بوارچه

جه یلی بیلن بیلیکو جیته‌ئاله‌سب
بسو بوینال کیتیب بارابز
جه یکری سیرتشا میکلان، کادم سایین
یاقلاشا بارا کارابز
بارا تورعلم، ماسق قولی بلن
یول ئیلیره‌ن ئیتم قولی چاقلی
تویلاماعان ئیدم سو کرب صم
توب تاشاری دیب ابو جاقلی
توزنم توقماق ئیتیم بیتم ئیشادی
نمک نشه‌لی بیاقو تور نشه‌ئی

باو زارمش هه رور پوشم ،
قارا شهم ساب قوغشم .
يوزاده گول (م) تاكلا قابسوول ،
باسا قالم يوزدن يار سوده .
قره ترومس تاچم قوريا اشقله
قويا قو باشقا بوگه ، گوزل باشقا .
نه ممه چره مشاتلق يركلال .
سين بيب ييرقدم ، موك ييرد دكو .
بولم بوگل گوتلر گوز تكلارك .
مشاتلق ، بم هقت ، تميبه ، گوز قوردونلا
سين ، قايعم ، تيرزردك آكيت قيسرنی ،
سيك ، قورا بتری بيب قيسری . 6/311

قايتلم

مين ترجوكم ، قاتيل ، سيلا تالار ،
قول ليشه له ده ، گوتکتی ليشه له ده ،
مرکز تکلمدن ، قوچم تاياق قوروده ،

بشا تلقی قارشیلابه

قاچن، میننه‌ن یتردن کیت گینده

سیندن کونگلا بتری بیت گیندی

قوناق ایبوردک میننه حسته‌لک

بر توبلامسالک، تیسن ده کیته‌رلک

ثایلار ایبوریک حیم بولمه‌ده

ابوب یوه‌مسز قاره کوله‌که

بوقدر تب نازلی کونگلنی

3

قاره‌لادق حیم کونچرنی

کیلنده‌دک حیق قاره‌دی

یاکا عمش تیکم باتردک

بشا تلقه کیلدی میلا یاکاده

قایته‌ی تیلقه حیقب باتردم

قایتب گیردی ده‌ریاله، تسوکینگلی

توکمه قوباشی مرکدل شیکلله

قاتا یوزنه، توردن قایتقا

قایم هم‌ده توره‌لا قاتقرا

ئاتى توپسالى ئۇرۇپ بولۇنمىش.
قانيوما، بىر، بۇزەك قاقراماسى
سىنىڭلا ئۇسىرە چاچتا، ئاتا قالار.
ئاناڭلا يىتىم بىلەن ئاچلىق تىل،
ئۇتكەن نەرەدە ئاتىنى قاباتلار.
مەنە ئالار، جۇرجىت قاتىمرى،
قىزىل ئوزلى، بوۋشى ئاناۋلى.
تىك بىلسىلار، ئالار توگلى، ئەم بىر
عەسكەروچى بوگى ئالارنى.
چىن بالتالاسىن جەللاد قايرايانىدا!
ئەمت لەززەتىن تويىب قانىدا،
جەرچىلەرد قارشىدە سوئىلى سوزنى،
بىز لەيتىرىز چۈكۈم ز السنا.
بىكا بولدى كورە، حالىق چۈكۈم بىتە،
قە، ئوبۇلار كىلكى ھەر قىسقا.
قانىم بىلەن يازغان سوزلىكى جىرىم
ئوبۇلا عەبدەيدۇ ئاتى جەرچىلە

103

حیات ایه شلق، سویو هم بر صفتدا
شات سوراتی، بولب قارشمدا!
باسب تورا، کوڭلم بالیس قزی،
مامق قولی مینم باشمدا. 1943/10

حکیم تالدنان. («قیلچ ماه» اگربا سنتا)

حکیم جیتدی، بوی جبار دالار،
هم تز دنلر بر بولش تورغا.
قویاش باتدی، کاغری کلم دی
ابو حور لقفا بشا صید بولورغا.
تولدن یوولش لیدی، ذلا چقدان،
ذلا جیرلگا ذارلی یه صفته ن.
تورمان، تاولار، کوللر... باردا قورقب
تومان تارسنا یه شرنگه ن.
تشرا ابسالقن،
باری تایاق بلن
توبیا جیرنگ تانش جلتس.
جیر یوزدکنی هیم جلتماقچی،

Feldpost

كوڭه‌ر، ئيلم، ھاقلق، ئيراغلقى

بو ياب چرلا قاتلى يەشنه،

نوم، بولسن نورى، ئانا قانى،

4/310 بالا قان ئيچدن وه هيشيگه!

ئاورودان بسوال.

ئاغرو ئوتدى. باشنى ئايلار بوى،

چولقاب توزغان تومان سوتلدى.

ماللا يا تيز. گوده جه يگه تاكنلا

برنور ساف جهى شيكللا

مين كوزمنى ئاچدم، دونيا يا قمى،

ئاشتلق ئاكتى هه ربر سولشد!

Bestell-Nr. 3503 62

بشوندى سه ربيلار برنجى قات

ئاياغا باسقان توسله توزمشقا.

توز، توز، بالام .. ھەزرر... ئاۋۇتەرماسىن .!.

بالام؟ ترنلەرى جىرگە كومەسىن !.

بالا يوممى كوزن .!.

ئاق موبىنىدان

قىزىل تاسما توشىنى سانىشىپ .

ئاۋدىن جىرگە يرگە ئىيلى كوزمىش

بىر-بىر سىنە يا يىشىپ، سارىلىپ.

كوك كوكرەڭى ئىنە، جىل سىز غزى،

جىر جىلادى قىسىپ تىشلەرن

يىندى ناچى ابو بەش، يىندى قايىنار !.

نېشلەۋان سى، بىشرىم، نېشلەدىڭ؟

ئويى سىز ميلاكى مىسۇن يېلىلار يە يەنە ب

سىز ئاقچاقلى، كوللى، چەچەكلى،

كوردىمن تىلەر قانى قوز عومرلىرە

١٢ سوندى ھور لىق، سوزىنى ۋە مىشەتى !

ئانا ئىسسىقلا ئىستەك ئانا ئىسمىنا
يۈرەك جەھلى باشىن يەشىتۇرە.
ئۇل سابىق شاشقان ئانا ئىسمىنا،
ئەي كۆڭلى سىيرە كۆرە سىلگە!
— ئانالار بىت، ئەنىم، يەشىرىمىن،
ئەنىم ابەدىم، كېلى ئۆلمىسىم!..»
ئانا ئېيىلىپ، ئېلى قولى بىلەن
كۆتەردى دە، جىردەن بالاسىن
كۆكرە گىنە قىسىدى دە ملتىقا
قارشى، ئوتترى يۈرەك يارىسىن.
بالا كىنەتە ئانىغا تۈرىلدى،
ئاچى ئاۋۇش ئۆزدى يۈرەكنى:
— مېن يەنە شىم كېلە، ئەنىم، جىسىم،
ئەنىم، جانىم، بەغرىم،... كۆرەلمى...
— قورقما، بالام، ھەزىر بىلە،
ئىيۇم كۆركىنى، كۆزلە كۆرمەس!

بالالار ئوك يىغلاپ ئۆكسى، ئۆكسى
يەنە توكدى يارسىب جىر ئانا.
ئوزۇم كوردۇم، يىغلاپ مۇڭلۇق قوياش
ئولتى ئاتشا جىرگە بسوزنلىب،
ئوكسىب ئۆيدى ئوكسۇز بالالار،
سوكلى ھاباخ قىسىب، بسودوتوب.
نەمرە تۈنىدە ل، يورەك ئاچىسنان
كوزگە ئوزمان شاشىب شاولادى.
ئۈششىلدى قالىب بىر يېتىمەنىڭ
ئاۋاز سولاب جىرگە ئاۋغانى.
يەنە بالالار قورقىب ئانالارى
ئۈيتە گىتە جلاب يابىسدى.
ملنق ئاۋسى كىنرى قارغا ئانالا
يوره گىلنەل ھقھان قارىشى،
بركىلنە بالا ياقراق تۇسلى
قانلىراتىب، تۇبلىپ يەشتنە

(ئسیاندان) وەحشەت. (19[illegible] یل ئاپرل)

ئانالار... ئانالار جىلاپ ئانالارنى،
بالالارنى قىرغا قوغلىلار.
قازاقلار چوقتورا، ئە قوزلىدى،
جەسەدىن كۆلۈپ قاراپ تۇردىلار.
ئە ئانانانسولە چوقۇر قويىنا
تىردىلار دە. ھەلىمىز جالقىنى،
يۈرۈر بولارنى، يەممىز باغرى كۆزى
يۈرەك ماينى ئۆتۈنچە ئالقىنى.
كۆز ياكۆزى تىمدى... بىرسى بىرسى
نىمە - تورە قوغاشى بولىلار،
شىلەيلەر جىرگە...
يوق، بۇ تۈنى
بۇ تۈنى ميل مىدنى ئۇنتمام،
كۆرەم كۆردۈم، ئۆز كۆزۈم بىلەن
[redacted] ئۆگرەپ ئاخرى يىل يىللار،

ئە، بۇرادە تەق تونىسىز قويمىي كۈلۈپ،
سەئىدە سابىن لىتىر كىيىمىنتە.
يىغلىم ئىنىدى، تەمام ئاجىز بولدۇم،
سۆز ئۇيتۇرگە ھەتتا تىلمىزمۇم.
«جانىم» دېيمەن، «ھاي» دېپ بىر تولقىرىم (توجلرم)
«سۆيەم» دېلىم ئەدە، بۇرادە سىلگىزەم
ئانىسى بىر ھەل، بەگلى توجلرى ئە
ئۇتۇر پىيەم ئاۋۇشىسىز غىنا،
ئاشىقلارچا ئاۋۇر بولۇپ، يەنە،
يەمىز ئىتىب، بۇرادە سىز غىم!
بەلە ئىكەن، دەرسلار؟ ئىشق بىلە
تۇماۋ ئارا سىندا ئاب كىشى
قوق جاقلاد، قىزلار سىز ئىيتمەيش؛
«پىل... ھايىتجو! سىنى... ھايىتجو!»
ئۇقرا تۇرساق، ئاجرە مىن ھەر تىلمىش،
تۆت قىزنىڭ ئىككى قولىنان،

يا موھتاجى سېنى ياقلاپ ھا قالغان،
يە سايلا قارغاچ قوناللغان:
بر نەچچە يول نېمەنى دا نالغان،
731 ئېكىنچىسى نېمەنى خورلانغان.

تۇماولى عيشق

بىلمەيت جانىم، تويۇب عاشيق بولدىم
تاماقتور دائىمى بر يەنش تاماتورغا.
شايرلەرچە ئەيتسەك، عيشقىم مېنىڭ
بەجەھەك تاتىرى قىشقى سالقىن!
تونا ھەشومەلق! قىشقى سالقىن بىلەن
تۇماو تۇتشۇ بر كۈن تۇرغا،
ھەم تۇماولى كىلىش كېيىندىم شولاي
تەزجە قارغان مەھسوس تۇرغا.
تونترا بز تىلەو! مېن ياولغان
قالدىرغا نمە تۈنتب تونىيمدە.

ناموس بولۇپ، يۈزەڭ يېرىسىز قاستى، ٩٧

4310 بىشول توغلىمى ئېيتقاچ كىشىلىك ؟!

(بولاقاي چاق) * * *

بولاقاي چاق، ئەجەب، كۆڭۈل قاتتى،
بىر نەرسەگە جۇنلەپ ئېيىس ئېيتتى.
تۇغۇم جىلى ئىسە كۆڭۈل گۈللەنە،
يالغۇز ئەمدا لەيىن سالكتى.
يۈزدە يارى مەغرۇر، كۆلمىسزەدە،
ئۆيدە يىراق دۇنيا مازاسى.
ھكۇل واقتدا منە ئەللە نېمە
ئېيىك يازاسى كېلە يازاسى!...
كۆتەمسە مىز، ئۆيدە، ئۆتىرىمىز!
شاتلانىمىز، ئاتنان، بىلگىز!
ئېيك شائىرىمە قارا كېتتىرمىگىز،
ھەم قولشا تۇغۇم بىرمىگىز!!

4311

قورقری ئوزی ئوردا ، ئانا یا قیزدا!
مینی ئوزه توتوب باسقانینی!
جیر یار شلدی ئورب مینی قانینی ،
تال- تره ئلم ، جلاب باشی ، ئوزدی
[redacted] ئانام ئوبک مینی ، توعاه جرم
ئوزی توتوب قولدان ، باستردی.
یار الی دا ، ئوربش توقی بلان
جار بشرلق کوچاچ بوینی بز
بلسه دوشمان: قولسز- ئانا یا قیزدا ،
تز جوگه چهن کیشی توگل بز.
بیر ئانا یا ئقا توگل ، یوز ئانا یا ئقا ،
بر قارشی دا ، بیرسه م جیر منکا.
ئیغلیمد بیرسه م ، ئیسه ن ئانایم بلان
ئینیزی جیرگه باسیب یوزدرمن!
قایتم ، دوستقای ، سنکا! ئانا یا قیز دایب
قارچی ئانا مینی ئوزر ستغیب.

مېن ئويلايمەن، ئۆزەم شولوقا تورسا،
قوللارىمدا شولدوق بوغاۋلار،
باش ئۆرچىسا شولوق قايتالارم
ئويلىنو، ريب كۆتەب تورغانلار.
ئاه، نېك ئوزاق ... خيال بىلەن
نېك تيلەسەب قايتاس يازلارم.
نېك قوشىش كىنە مېن سانا تىلقالارم،
نېك بىتمەس ئون— قاينى غازارم!!

739

<u>ئاياقسىز.</u>

قايتىم سىيلار دوستقا، تېكل ئاياقسىز،
كيل، قاوشانا! كۆرەب قار تىشلا!
دوشمان ئۆزدى، مېن ئاياغسى،
تىز چوكمەگەن ئوغۇچى قار تىشتا.
يىقدىغدا بولسا مېنى مېنو بەلا،
چوكەدەم يېتە! ديب شاتلاندى.

ئوتلۇق نەرەم، شېئىرىم ئاسمان ئېرى
4/29 ئۇلۇغ، دېيىپ توغان ئېل ئۈچۈن

كۆرەشتە تونۇش.

تۇشىدە مېنىڭ نەنى قەدەم كېلىدى،
چەچلىرىمنى سىيپاپ تارادى.
- ئاپپاق، ئەتى، تۇزاق يوردىڭ، دېيىپ
كۆزلىرىمگە سۆيۈپ قارادى.
مېن ھەزمىنى قىسدىم كۆزلىرىمگە
ئىشتىلدىن ئاشتىپ، تېشىپ.
شۇنە، سېزدىم ئېنىڭ كۆچلىنىلىك
موھەببەت لەززەت ساغىنىش چېكىشىلا.
چەچ كېيىن شۇنىڭ بىز بولغا،
گېزىپ يوردىق چەككى دېڭىزلەر.
ئېنىڭ تاتلىق پەيشەۋ كۆچلىگە سۆيۈپ
ئېنىڭ باشقى ئەركىن جىر يوزى!..

بولۇر تۇرسىلى ئاھ، يەشەۋم .

ئاتمادىم تىلەك مەن ھېچ قاچانى،

بۇنىڭدىن كۆچلى، مۇڭلۇق ئەرنىشان،

An den punktierten Linien in der Reihenfolge der Ziffern falzen.

Bestell-Nr. 3503 62

بۇرۇن كۆزۈمگە، ھەرتىنى ھەرنە قىزغىنى

مۇڭ بېشىنى، تۇغىنى، سۈماغىشنى!

ئۆلى مېسىزدىم كىشى، يوق ئەگىنى

بشونى كۈچلى يانا ئاتلانى

ئاھ، تۇگلىنچ، لەيلى ٢ ياغىنى

مېنى ئىلمە دېرە ئاتمادىم .

تۇلىمىنى بىزنە تۇگىنچلى،

ھالقا تۇچىن بولسا تۇلمالىق؟

كۆتەرەلىم، دوستلار، مېن ھەر لىقە

ئاچال شوئار تەلەب ئۇلۇنگا

مېن يەشەڭە تالىم تېپىر تۇچە

ئىگلە سۆزگى يوقلىق ئىشەن

ئاۋرۇ سىزمالار:

ھېلىمۇ ئاخىرى مېنى چۆلەر ئۆلتۈرۈم،
مېنى سوۋۇقتان، پىشتەن، ئاچلىقتان
ئۆلەرمەنمۇ، سىلاۋاي،
ھېچ بالىشلا

Feldpost

توكۇب يۈلكەن تۇمسىلا جار چېقىلار،
جېنىم للايدىم يە دىرە داۋ ئىكلىنىم
باترالارچا سوغۇشۇپ ئۆلەرگە،
يوق، بولمادى، سوقۇرلاپ تۇمسال
قالدىم ئېنىك يۇسۇپ سولەرگە
يوقىغا ھەقىقا بىلە كوپ تەلمۈرگە،
كوپ ئىشلەردە بولغان ئۆزمىشلەر،
يوقىغا يازدىم: «ئۆلەپ تولەرمىز!» دەپ
يوق، ئۆلەشنى بىلمى يىغلار!
كو يېمى سوۋلا ئەى ئىش قىرالدىم،
كو يېمى سوۋلا ئەى يوشەدىم!
ھەزر گىنەدە بىلە كوپ فايدا الزاق

ئاۋۋال بولدى مېنىڭ ئارزۇيۇم؛
رەھمەت بولسۇن قايتقاچ كۆرۈشتۇق!
ئارتۇق ئاڭا بارلىق بولغاندىن
مېنىم ئانى سۆيۈپ ساغىنىۋىدىم
ئارتۇق مېڭا بارلىق بولغاندىن
١٩٤٦ ۋاتىنىم بىلەن سىناۋلىقىم.

مەھكۇم

ھۆكۈم بولدى بۈگۈن، ئانى تۇرمۇم
جازاسىنا ھۆكۈم ئېيتتىلار،
قول جاپاسى، سۆڭەكى كۆز يەشلىرى
كۆرەلمىدى ئىنىمنى ئاغىپ كېتتىلەر/
تۈرمە تەپ-تەيرى؛ مۇڭلۇق قاراش بىلەن
كۆرگەن ۋاقتى تۇتقان ئانا قىنا
قول مەلگە، بالام، يۈرەك پارەم
١٩٣٩ يەتىم كۈتسە، دېيىپ ھايرا!

باسا، توڭی تاغیش قاپلاب،
قان تابنان قویه قزلار تونده،
یالقیم یولیوک تونده،
سویلی میڭا تاڭلا چلیاری،
هم یالقیل سویوی تونده،
مین میکمیم، دوستقان، برقاچ قارشی دا،
باتر لار قاچا تالقا تاڭلار،
یالقیم شاچیر، سینی هم تیلمی
424 یولدوز کی تاڭ بلوب سا قالدم.

قز جری

مین تونلاشم تاڭ سونغندا،
یوقه تنمله سویه س قوریشن.
مین تونلاشم تاڭ سونغندا،
سونه بیتم بولسن بولماشی،
تاور بولدی تاڭنان تاڭ بوللر
بی لیشتله ده تونل - تونل بوتول!

تویاتقیلار سیلیب ئاتلیقلار

جاواب ئالغان توغیلی کیتیشلیر

نەدە یا قامدادا شیلاب توتقولارا

شیندەک بەلەن ئاچ تقا تیکیب تەلەر

شینیدە حرم منیرا زارودنا

کرکدە ... یوزیم جانالاب

گرە قاسلام، بولاک جوندا بولام

گوز تو رمدا نیا تمام یاتان تانا

مین میمکانلا هر تو بستق تاخمام

قاداق بەدن کوبن تیبسە رمن

حم تاو زما میمکن سالام ماوب

429 تارتقا عنا بو سیب تیعە رمن

یاولق

ئاپرلانلا میلا بوزەکی دوستم

بولدکی کیشتی بیغەلک یاولغیم

مین یارلما بیابیم گول یاولغیم

توبا، تومسكن باشلاب سبب بولدی؟،
بسلاک بولدک قزب بودنقلرچ؟
کملار گنه بولمی بزنگ زالدا،
نازنیس، شاعیر، کومر ساتوچی،
کامازیتر، کاسسیر، یه بوهگالتیر
یه مشوندیی جیستهدن تاتوچی.
کیندهدن چاقا قاییس توزاتاسک
نازلاب، سیپاب، داقناب ایزکهلهب.
ده قای برسن قوتوب چهار اسک
یاقا سنناب توتیب بیسکهلهب،
نرسه ممندی، توری حاللهر بولا،
توزه توزکران قای-حای قورقاسک!
بر جرده یوق صوندی قاینناب تورغان
نسی بلهن سنشه تونقاسی
شونه... توزا تانه بر دیملر،

سرا ز البناء

توزاق يوز گەچ تورن تاملاشتر
كيلب لە كدم سرا كيبتنه،
شو مشتان دا، ليلى تورن بولماس
بر ناكا ئيشى، يسته يكتنه.
تلد بولدك تا قتق جيتمس تينكه
مين بر چاركا سرا ئچله من.
هەزر كوڭدە قالب توبن جومردم
هەر بو مشاعان قالن ميچله نكا.
مونا كوئكه يوزلەب ميچله ابوشى،
باشم جيتمى ميتم شونسنا،
م ئچينه بشرلاى سيب هته،
يوز ميچله دەن تاقتان ابو سرا؟
ينجه جيتس باشلك، توز ئچلوه
ئلود ميچله نلا توبه كويرگەن؟

سوئگۈ خاتىره

یا عملی منده نشیب لـ
هم سزگه جالاب
تا بادك میله نینی
سین مینی نشولا یوق؟
مین كیننی قاره كشی،
نیگه ابو جوله لك؟
سار عایلم، یا بغام،
بره كشی كوله لك!
تیك سینی كورر گه
مین كیلدم ابو جاتقا.

یوش چاغم نشیلالی
سین كیتم دونیادا
بیلمه ماتور، سوئ یگمه
میلا توب كیره كمی،
تیك نازلی كو لنشك،
هم سوئیب سیباونغ
هه جمیلا كو منشش
سین میلا سوئگی بر
خاتره یه مشلكته ن
كوئل، یكرلم!
میلا بیت
بشول جیتله دا
بشول جیتله دا

یوره كم قالترك
یرگم كره ن بشول جاهدا
بو توكام، بر خرام!

4BM داك

بالا كۆڭلى، ئاتا تىلى ئۈچۈن ئەزىيەت،
كۆكرىگىنە ئانىنىڭ سارلىقى.
سەرۋەر ئەمچى يارىسى، ئۆزى چىدىسە،
ئۆتمىش ئاڭا يانا باشلانا.
ئۇل ھالمايا ئانا نازىنى بىلمەس،
ئانا بەختى بىلەن شاتلانا.
سىز كۆزۈر سىز، ئىشۇنىڭ ماتەم كېتىپ
ئۇل بالانى قاراپ، ئۆسە تۇرد.
تەرزەدەن ھەر كىم يەنە ئاتىلا
دەڭلى بىلگە جەرى يېتىشتىلەر.
كۆڭلۈم ئۇچا مېنىڭ ھاياتلانىپ،
ئانىلا جەرى تىللاپ ئۇچقانلىدا
رەھمەت سىزگە، ئانام! ئىشۇنىڭ يۈرەك
بىر كۈن ئۇچقۇن قىزلارغا.

يېزىلدى

ئالتى ئايلىق بالا بىجان دىجان
قاپشى ئانىلا بىر نەچچە توبرەنگى
بالاچ توزى قاچا كولىن..... ،
توسىزەلە وانتىن كۆزلەمە يسى :
قوۋا ئانا نا رەتالىن يەدورە ئيول ،
ئانا قانى ، بالا كوز يەشى ،

كوەيشى قوزى بەسەرودەر بازدا ئىدى ،
ئيحتب صقرى بالا تاوۇششن ،
لينە = قورقب سوزسز قاتب قالدى ،
ئولكەلى ليلشى كورە تانىشش ،
ئيول بالانى ئالدى قوچاقىغا ،
يەيشن سورتدى ، توبدى ، يغلادى ،
ئالب قايتدى ، اجلى سوزن تەپردى ،
قوللارىنا ئالب توينادى ،
ئيول سسلەتدى قالى تزلەرىدە ،
ئانا دورە ئانا قابندى .

[illegible]

بوبمادی ئەو منیش باروودم.
ئالب قابیترم ئۆیکە ئابیتلاداب.
بیکە قووەتلی ... تۆماو دابدوون.

پیش کورمەوم ئارتق م عیشوقەمن،
تۆماو بتیرنی، عیشق ئونتلدی
تۆچلر ابولیی دارد! ییلق کوکلی،
ئیکی چریەدە بر گه قوتلدی

یەشلك لوقری... یینەدی قارتالدی،
یەشیم حەذر جیتیرە، نشقدا.
تلەسم دە حەذر لەکمی میتا
4/33 بر تۆماولی غنا عیشق دا.

پەش ئانا.

ئاول یاتا... شەفەق نوری ابولب،
ئۆینی کوکدە یافس مشەولەسی،
لومرلنلەر ئونیدا لویسا سنه
ئاونااب یاتا ئانا گەودە مشی.

٥٥

بر شایان سوز ئۇيشتكو ئالگان ئېدیم،
ھقدری قویری قووقا یورتنان.
قووق قونزی بارب قز بولدنا،
قز تاپتراپ بیتی قابلادی
مېن ئه مېزدم شوندا، مسکن عجم
قزغان قووق تومسلی شارتلادی.
قز توردی دالینه تا،
ئه یتری میگا،
جلامادی ئوزعا، کوتمه دی!
- سویلام ایب قزعا ئورللیه ئمی،
سوردی بوتکنی بیلت، ئللیه دی!»

قزم کیتیکی، مېن ئه شول عه ر کلته ت،
توزه کمیه یوروك یا توعا،

ی قزقا بار میگا یه سه و د ن ایب
ئا یتیلغا کیبدم تا عوعا.
یا رسی-یا رسی باردم، لهم هیچ بولشقا

دۇشمانى سوگتىنە چىكرلە ،
قوللارى قايرىب بەيلەدى
ئۈستىنە تاۋ حەيلى يۈك قويەب ،
قامچلاب يىلنىنا ئەيدەدى .
ئۇل بارا ، قادەدۇ ، جىللەسن ،
قامچى ھەم دۇشمانى يۇكتىبەدى .
شەم كۈلى تۈز ابۇرى يىشلەسن ؟
كۈيەنە مشيللار بوگلگەن .
كىشىلىك سىفاتى ، بو چاقدا ،
نە يىتكر ، بارمى بو مسئلىدە ؟
ئايامى ، قوللارى ھەم ھەتتا
جانى دا ! صوجاسى ئىر كىندە .
يوقا سىغا كىشىدە كۈزى ئىتو ،
بىلدۇك سىلى غوبر بولگنى ،
دۇشمانك ئالدىدا ، ئىگلىشم ،
ر قورقب كوتەرمم قوللىنى .

زوڭنوققا تورنىلە ، بوۋى جېنىم ،
ئاپىتاغاچ قارا ئۇ تۇرىلا .
مېن بالاغا كېلەلەيمۇ ؟ ، ئەللە دېمەي
زوڭنوققا بويلە جېنىمنى ؟ ،
— جېنىم مۇشول ئادى .
— قايا تۇرۇم باسىم ؟
پېرنىمنى ، دىيم ، ئەللە نىلىمى ؟
— بېش ئادى . باماسام ، مۇشۇنىلار بالا ئۇنىڭ !
— ئاپىز كىقاي ، سېن نېنىڭ يورا كەلگىنى !
ئەمدە قاچېق ھەمزە ، ھوجا جىقسا
ئىيلىپز ئەلدە بېرىد كىسرە كىنى ! 42/12

قول

بۇل قورقىپ دۈشمانى ئالدىنە !
قاتراپ كوتەرىنى قوللارىن .
سوقۇشنىڭ تېڭ قىزغىن چاغىدا ،
تاشلانىڭ قورلىنار قورالىن .

ئارمانىم بىزنى يارىم سىنى جىلاۋ،
ئالىپ كېتىپ سىنى بىر ئاقىغا،
لېكىن شۇم بۇشول! چىرە بىلىك قەدرى
بولۇپ سولغۇنى، بۇ مەرىم، بولغا لىتىما!
بىلىك بىر تالاڭ: سۆيۈ، ئۇتى بىلەن
قاناتلانسا ئىدى كۆڭۈللەر،
سۆيۈ دېمەك ئەجەب بىر تامرادۇر،
چىچەك ئاتسا ئىدى ئۆزۈرلەر.
ئاشقۇنلۇق سۆيۈ يالقۇنىدا!
يۇتسا ئىدى يەشىلدە ۋاھالار،
مەشىرىق مەرىمەم مەلىكە، جىر يۇزىدە
شۇنداق ئاقىنىڭ بەختى بار!؟

— 435 محمەدلى

ئۈيشلك تۈزىنە

كۆرۈپ يارىم سۆۋلاپ تۇرۇم يولىدا،
يارىتىپ دا تۇرۇم بىر بالا،

نەرسە چېچەك سېنىڭ كۆزلەرىڭدەك
يالقۇنلىغان بۇشولاي ھەكىنىپ،
يەشەۋ، چېھرە، ئۆمۈر ئامرىتا
نازلى قاراشلىرى، ساھىبى.
مېن كۆزۈڭدە بىلىم، نە، سەن نازلى
بەيلەدىق بىلۇق تۇرا ئالماسلىق؟!
مۇز سۇ يالەشىپ تۇگۈل، سەن نازلى؟
كۆز قاراشى، بىلەن، ئاڭلاشتىم.
بىشو ئىزى نازلى، ئاھا، كۆز قاراشى
شائىر يۈرەك گىمى ئاڭلىماسمۇ؟
سۆيگۈ كىشى تىل قايىچاق ئاڭلاسادا،
كۆز قاراشى، جانىم، ئاڭلاماس.

يىللار، تۈش، تامۇر، ئۆمۈر ئىشتىياق،
يەشىرە ئالمى شاتلىق يەشەنى،
چىن قولىڭنى قىسىپ، ئۇچىپ كۆرگەندىن:
ھەسرەتلىرىم ئاھ سېنىڭ دەپ شەرىمن.

قانى سنا قولاق چوقماى،
كۆزدە ئانى ساغنب
باقيم مېن تاڭ نورىنا"
427 ——

بىر قىزغا

قىزىق قنا بولدى بو ئۇچراشو،
سىنى ئىزلاقدان، مېن دە يراقتان.
نە كوپەنكى ياقىن تانىشلار، كوك،
قول قىسىشدق ئىلكم و يورەكدەن.
نيمەنى دە چوقلاب بلميسكدر،
ئوزاق شونى سوزيب قاريسك.
يورەكمنك يازغى گولى، تومسلى
صاف ئوبلوين سيزدك تامريسى.
برلا عومر توكل ئو، واقالعقا
نيچە بو شرئچ يە مسر بوشلقغا؟
نەيسە جيغ مين شوليرى ماقوم،
شونى كوريسز ئاتيار دوستلقغا!

نیدن قزل چوقلارڭ؟
نیدن آلسو توسلارڭ؟

ئیتدی قزل رابیناسی:
— د تونله مینم یاتما
یاتب باتر سوغشی
ئاتدی دوشمانلار ئتا.
ئول بر توزی سوغشدی
ئولد بیش توقصلغا یارسی:
جانمنی تیک تاگدا
یارالاندی قولباشی.
ئاقدی باتر ئال قانی
تامدی مینم چوقلارغا.
مینم قزل کولمه گیم
بیک توشادی چوبلانغا.
یگیت کیتشه‌ده، مین قالم

يگت يولى

قاتتىق ئىدى يگت، يولى ئوراو،
قارشىسىدا تكه تاولار بار،
كيروتە توگل تاولار، تاو تارتىندا!
قورالليقات كوچلى ياولار بار.
تاشقا باسب يگت قلچ قاپيرى،
تاقبوز تاقى يولى تالانىدا.
يالى بولاب ھاي جاق كشنب قويلى
يلدىر ... تورسلى تاكالعا،
— قيز ابول، يگت، تيز دەن قوياش بار،

Absender:

2

زە ئىكر توماك قايلار بولىنى؟
تاداشورلارى، ئيولى يو عالترىن،
تابالما تاشى، ئورلنى
— قورتما، تاج، قيسىد ھيكم ئلىندا
قارا كچى تونى، قودى يولداشى

یه‌شیگیت ئانه‌عنا
تۇردى دا ئىشىده‌
تال قالب ابو مسوركى
هم عالى كور نيشله‌
چيشمه‌ى قالدۇرۇب
ئاشنا ئاتلانىدى
يولبارس مشيلللى
دوشمنا تاشلاندى
ئۇل سيردى كولىنه‌
ايكل عالى صيسلرندا
غور ياكا كوچ بلان
قاباريب ئوسكه‌ن

ئۇل ئۇلۇغ حور ئىشلەند
هم بويله‌ ئاتانك
يالقينى يوزره كرون
ئۇل سوييه و اتانى
يه‌ شه‌ده‌ى ئۇل سوييب
هم ئۇله‌ر بر كونلى
نه‌ق مه‌غرۇر ساندۇغاچ
هم چيشمه مشيلللى

۹۲۷

بۇل نبويل جى اوسلق،
تۇرىلق تورىدا،
نىسرى تۇچ بو قوشلا
يالقىلى جىرىدا،

تېگى يگت تاكلاسى
جمال تالا قوشى نىك،
تۇيسادا يورەگى
صيدلەرلە دوستىنىك؛

سرلى اچر تىكل كلم
قىللارى كوتلىنىك.
جىرتسەدە، بۇل سىرى
بىلگە نە كۆملەك.

4

مجمۇر اپ بلگت
جوقرعا شىلە؛

هەر كېيىكىن بىر ...
جېيشم كە تېيگىزە
بېتود واقت قونش تاشلا
بىر نىنە سوچىلا؟

بىر تاجىرد ... دە
جىشم كە جىلا.
بلبۇيلەمى قونيدا
سوكى قاچ تالبىغا

سادا مغرور هم باتر
جان بىرە ساندوغاچ
ئە جېيشم جايالب
يارلارغا تاشلانا.

تۇرىندا تېل كوتېلەن
قاقاغا تاشقالا.

تاله جه یار تله گی .

بولماغان تاپجغان

تاپتیم یوش تاپمیس ،

تاپ ادمگه بولساجی

برگینه تاپجی بسوا

بول کوردیکی جیشم نی ،

توشدی تیز تاپنشان ،

بولسوب توزه گین

کویدیرگین یالغنسان .

بول تاب بجرگه

جیشم گه توملدی .

بشود واقت ساسدعاج

سایرا عاتوتندی .

بول سایری ملشاله

تالدینا توقه قوب ،

بول سایری نه رسه در

سویلیگم نزه ی ابولب .

بول سایری یالغیلی ،

ساغ سویو تورینا

نعم سویگان یوبوکیلک

یار سودی تورینا ،

بول ماقی کوره سره

قابقان توره شنی ،

دال بلان سوا لغان

بیل سوکی سولشنی

بول ماقی دوستنا

بیر تکرن توکلنی ،

بول عموجیلی سویونده

جیلگ نی تولمنی ،

[illegible]

[illegible]

کیلگن یه‌شی باتۇران
ئول بله باتورلک
ئیشتین کیده سن
هم سوتساب مین ساق
سوتوملی کیده سن
ئول ئملی ئه تا عو دان
پشول بینوت ئوله هدار
ئه دوشمان قو تکب
تالاپ ئول کوره هک
ئوییت نیشلید سره تم
ئیزید نیشلید تاقالم
ئیند بنو قو تقاریق
ئیفز بک باتورک
سانزمه‌ناج ئاز عنا
ئوزلیب تورادی دا

جاھلانب ئنده یشرق
جیشه که تن عنا
قاپیرما کوزیوم
ئول کیلسه تیه رگه
قو تقالم مین توزم
مین بلەم نیشلمه گه

3

کیلدی ئیل باتوری
ملتقدان قلچدان
یوره گی هم تاتی
قاترات قورچدان

Feldpost

ئینگه سان موم بیه
یا یسئنا بیوره گه
دوشماننی نوی نیو

ئېيتقىن، ئۇ ئورنىغا
سوغلانى كىم چىدار؟

2

تاغلارنىڭ بويىدا
ئەركە قوش، ساندۇغاچ،
ئويناپ قارىغاچ
ھەر قانات قاقىشاچ،
كېلىدى، تېز سىرەدەش
چېچىم گۈل ...
تېڭ ئاتىك
قايتقان ھولا باسقان
ھەممە گۈلى بويلارت .
چېچەكتىن، ئۇلا كۆكى،
تېپرەنمى، منالكىمى،
تاقىبوز تاش ئۈستىدە
تامچىلار سىيىكرىگى .

بولغانىپ قارلغان
كۈمۈشدەي ساپ سۇۋى،
كۆپىلەرنى قارلغان،
يورۇقى يار سۇۋى .
ساندۇغاچ تاتراپ
سوراشدى دوستلىنان
ھەم ئېيتدى سىرلەشىپ،
دىن ئىز كېچە شوشۇرنان
كۆتەردى ئىل دوشمانى
يامىر كېلىپ، يار بويلاپ،
ھېم ساپ، شىپالى
سۇۋىنى تاكۇلاپ،
قان تىچىلىم، يولپاسار،
ئۇل قاچا تارتقان
تاپتى قۇ كۆزەتىپ

ساندوغاچ ھەم چیشمە.

(بالادا)

1

تاغدىن ئاقىب تورلارى
ئوبىكەندە قولارنى،
چیشمەلەر، تولغەرى
ھەر قالىن تورمانى،
ساندوغاچ ئوياتب
قانات قاغىشناد.
ھەر قارى ئاشقىنب،
يېڭى تورمان ياغىشنا.
تول ياقىن سوۋەشى
چیشمەنى ساغىشنا؛
تاغ قوشى ئوقىسب
چیشمەدە زارلىغا.
سىھرلى تاوازمشى

ابو يىكىت عاشىقىنك
قانىدى مۇزھەبىدە
ئوتتىدا يە شىكىنىك.
بەيلەدى تالارنى
يالقىنلىق ساف سويۇد،
ساف سويۇ تالدىلا
تىكىلىب باش ئىيىو.
ھەر يىرتە ساندوغاچ
چیشمەدە قوغىنا.
ابو تاكا چیکسز رازىد
دان ابروب تو يىلاد
يىركەلى تاغ قوشى
زوبەرجەد تامچىلار

4340 دۇنيا

دۇنيا، ئۇ بىر سېنىڭ تاماشاڭ
بولۇپ بولسا ئېرى پىر نگە،
دولقۇنىڭدا تورۇپ بولۇپ ۋە مىڭ
تالاپ كىيىپ، كىيىپ تۇغلىمە.
بىر تامام كۆرۈش داۋلىنىپ
قولۇم بىرىپ باتۇر يوزۇم ئۇرگە،
تۈن سېكىلەپ بىزنى ئۇخۇم قولاقلىرىم
ئابۇ سور لىقتا ئىچىمدە تۇرۇپ
تاماشاڭنى تۇرگۇل
مۇشكۈل بولسا
يۇرت ئۇيغۇن تورمۇش بولمى
مىن تاپشار، ئىيىم كىرى بولۇپ
ئەگەر ئۇز سېلە بىر مىنا
كۆزۈم پەرزا، تۇغان تىرا ئەمە
بولۇپ تار دولقىنا تۇغۇزەرگە
... ...
... ...

مىن تونۇيمەن سېنى تاپتىم دېدىم
جەرىيە بىرىپ تۇغقان بالاسىن
ئوتۇنۇپ بىلىپ سەبەپ قەدىم تۇرگە سىنى
ھەيكەل بولۇپ ئەرمە قالاسىن
كىلىشە تىلى تونۇم قولاق بىلەن
باشىنى ھالىدە ئۇشۇنى تۇۋى باسا
بۇ گۈل دولقۇنلارنى قولۇمغا ئالسا
تال سىنى، دۇنيا مىنى بولمايدۇ
تاپار ئىيىم بەلكى مىن بولۇپ
دولقۇنىڭدا سېنىڭ ھالىڭ
كۆرۈش ھالىم ئول، ئۇرۇم ئىكىن
تاماشاڭ سېنىڭ ھاياتىڭ
دۇنيا، دۇنيا
تاماشاڭنى كۆرۈپ
بولۇپ بولسا ئېرى پىر نگە،
ئەرمە بىلەن بولۇپ ۋە مىڭ
تالاپ كىيىپ، كىيىپ تۇغلىمە

يوغا ئېيلەپ ئاتاڭ
ماتاتا مىتا تا مسى ،
ئۇرۇق ، ھاتتىسى ،
مېن مىسۇرەم ئاتاڭنان !
- جەزۇر تىمكە ، دېدىم
ھايتاسلەڭ ئۇرۇق ؟
ئۇل ئۇرۇپ يشوشنان
يار كىسە سىنەدىن
بىر ھاتە جىھار ،
ئۇز مىنلا يشوتۇن ،
مىشا تلقان بو على ،
يۇرۇز ھلانا .
- بىلە يىل تۇتاش
ھاتە يانىپ ئۇرۇدى
يشوشى قىز مېنلا .
شىك ھاتتان بىلدىم !

ئۇل قىرق ئۇرالدان ،
ئىشىمى لاھيىغە .
ئۇل ھاتتا مىنىڭ
يار لاپ يورۇتىدى ،
سويىپ ئۇرتدى .
يشوشى ھاتە مىنى
توكتسام اجلتدى ،
ئۇلسەم تىرلتدى .
بلۇ جومگە باردم
مىنا قلاپ يشول ھاتنى
قوين كىسە مىدە ،
ئۇكمە مىن كوڭلىمى
ئىدم يشول ھاتنى
جەمتا ئۇلسەم لەۋ ،
سوعشدا ھاتىلا
نرسە يىگلا مىن

واقتی یوللار، یانغان زور قالالار
بز بیلمگن، توغب یا قالالار
تویانسلار، باتر قراقترلار
تویغانسلار، قولدا باتالالار
قزل، توترب تالتی یولدای توسمن
تاغدان یورتلار، تورب یاسنسلار.
میلگه ده تیلدا عزم، تری بدن
قولار، توغب، جوجوک تاشلار
١٩٤٣-٩

سیرداش

بز سیرداش بدن   تانیدی قه یه
تیلمه عزو تقدان   واکوندا توری
قیتب کیله بز.   کیدیب کینه بز.

تىشنا بىر گۇل ئۆسسە
ياتۇرا قويىنىپ؛
مېن كىيسەم، مېن سولام
تۈرمەدە تۇيۇنسە

ھەتتا ھەم: بىز ئۈچ ئىلى -
دا يەنە شەھەر تۈرمىسى،
تىگى ئىشىدە دىن ئۆلۈم،
ا.ج.م — سوتغىسى،

— 438 —

قوشىق:

ھەمكىلە تېمىرچىق بىلەن
تۇرالغان بىرلىك يۇرت تېمىر،
تۇرۇپ تۇرۇپ شۇ ھەقارشىلار،
تەجرىسكىلە، تېمىس قۇرىتى بىز،
قورياش ھەم قويما ئاياغىمە،
كۆرشى قىرلار، يۇرنا قويىنا.
تىگى يىگىت، ئانالا يۇرتى بىزگە
تېمى تۈگمەس تۇ سىلى تۇيىلا
يىراق تۇرگىل يىمان، قىرى
كىمنىگىدۇر

ئېيتىڭلە چاغلى ئاپىراۋى
كىيە شۇنداق بىر قوشۇق تۇيۇپ كىلىپ
شۇ ئاقىچاغا قويۇپ سىلىرانى
چاقىسام دا، قوشىق

سىز ئۇ يۇرتتا
تۇرگىل تىلەپ، تۇيۇپ كىرىم نىسىلە
گىرە كۆرسە، بىز تىگىل يەنە شىن يۇتۇپ
ئېيتىڭلە نى تۇرۇپ كۆرگە نىسىلى
سارا، بىز شۇ ھەشۇچى سىلەپتە تۈنىگىن
قويما ئاتاشاغنا بولسادا،
شۇ نىسى دايىم بىزگە زور يولىغ
چىرلار، گىراي كۆزگىل تولسادا،
سىز تۇچا بىسلە، دىگىن مېن تىللىگە
سىز يىرگىلى ھېچ چاغانالى
تىگى يەنە، قوشىق
ئىسىنى مېنىم يادنا
ئۇ كىيىۋدە سۆزلى تاپاتمى؟
سۆزلىرى چاپانتا بولسا، تىللا
قوشىق

ئەجر

1
قانلىق بولسا ئىدىم
قانات قاقسا ئىدىم
چىدىگەن يوللار ياتقانغا
چوڭلىيان يوللار قالغانغا
توقان بىلەن ياتقىنىم
توپ سىڭا قايتتى ئىدىم
سىز بىلەن تالالار ناتقانغا

2
بولسام ئالتۇن بالىق
تاغ دولقۇنلارىن كەچىپ
يا بىر ئەدىر ياتقانغا
تاشىش يارلاردا تاشقانغا
تاغ سۇ بىلەن بىللە
يۈز بىلەن قايتىپ كەلسەم
كۆلدە تۇمان ياتقانغا

3
بولسام چىن تاغامات
كۈمۈش يالقۇن قاراپ
تاڭ چىللارى چىقسا
تۈرلىك چوق تۇشكەندە
چوڭلىيان قىرىم تاڭ يولىدىم
ھاۋا سىڭا قايتتى ئىدىم
كۆللەر چۈشكىن سىرىدە

4
يوق، يار مەسلىكى دا ئىلكى
تىك بولسا ئىدى يىرگە
قالىم بولسا قىممىتى
كارا ئىچىم تولۇپ
سىنى سالاپ، تو غاي يىرىم
مىن يىرلەر چە تولىپ ئىدىم
دانلىك سوزىش قىرىنا

ئامسۇ گۈل ئەجرا

جىر يۈزى شۇندىن كېلىپ
تو تۇققان ئىچىم ياقتى كەتتى
تىك تۇرۇپ قالغان كۈنى
ھەسرەتلىك يۈزى قالدى

كۆزدە بىر قۇياش تولغا
يورىغان، يورىغان
مىن قاۋىم ئىچىدە
قولۇم تولغاۋى

ئۇيشتىگەن مېنىڭ يېتىم ئېيدىمى!
مېنى بۇ ھالىتىمدە، بېرىشىدە
ئانامنىڭ دا ياقىن ئېلىمنى دە
مېنى قولى موزىنە، يۈرتسىز - يېرسىز،
يېڭىسىز ھەم ئېلىنسىز - مېنى ئۆگىنىسىز
ئاتام، ئانام بولغان بولسا دا!
ئۆزۈم ئېلىپ ئېيدى بولسا ھا
بولار ئېيسىم ھامان مېنىڭ يېتىمىم!
يېڭى تالاشقان ئىشلەرىدە مېنىڭ يېتىك
ئالتى يېرگىم، ئازاد تۇرۇشۇم،
ھايات ئۆز ھېرت كېيىك قۇرۇش ئولپ؟
نېڭ ئۆز ھالدى سۆزلىق بىر تۇشۇم،
ئىشتۇدا بىرگە، سېنىڭ قۇشلىپ؟
بىلىم مېكان يېرىگە قەدەرىڭ
ھەر ھامىنەيدە سالاھ ئىلىك مېنى!
تاپتى ئاۋۇر قولالىق جەيشىڭ
ئېنىق بىلدىم تەمىن يېرگەنلىك؟
ئىشتا تالانىر بىسا يارىمىش كۆڭۈللى،
قاۋۇشتۇرۇپ يېرگە بىر دەم تىشلە،
باغىشلايمىن قالغان ئۆمرۈمنى
يېرگە تۇرمەن ئېيتىمىز كۆرە تىشلە..

VIIV2

بىرسى ئا بولماغان

شىكەللىرى تۈزۈلا

ئاتە، نەلىرىن تونۇشلى

ئەزىزگە، ئىزدىرگە

ئىلكىدە ٣ تىنغان

ئىشىتىلغا، ئارامتار،

ياشنىرىب يۈرەگىنى

سىماغلانا كۆزلىرىدە

قەدىرلىك مىنۇتلار،

بەختلىك سىرە تىلەر. 9.72.

ئېرك

قايانغا باشىم قويسام دا،

قايغۇ تاكى يۈرەك ئىيشىمنى

كىچ ياتسام دا، ئېرتە تۇرسام دا،

كۆڭلۈم نەرسەم جېنىمى شىكەللىگى

ئايانغا — تۇرۇش بوش — بوشتىنش،

بوي — سىنىدا مېنىڭ كىملىكنى،

باغلانسام دە جېنە — جېنتورۇن،

جېنىمى بارى يېزىلسىم — قۇرۇلغانىم

تىقزىم تىلەب يوزىرىد بولماغاچ،

يوقاتمايامسىم جېنىم، يوق قويۇم

نەرسە بولسا، تۇرۇل يېزىم بولماغاندا،

يا، بولدىم بىلەن بو قىلىشىم

ئاتلاغ — ئاتلاغ يوق دا، ئىلىمدە

كۆڭلى بولەك ئېچىم ياقتى دوستلار،
كۆيمەي ، ئىشقى مەشۇ بىكەل پىشىدە ئىچىم ،
قالدىم يالغۇز ساقلاپ ياغاچ ئۆمىد!
ھەر قاچىنى بىل قايتار كۆز يۈمەن.
بىلىم ، تاغ ئىشقى ئوتلىقلاردا!
مېن چاپالپ مەشۇقى يوزرەمەن.
ئىككى ھەر قايتان سولغان ياكا ئۆمىد!
ھېچكىمگە يەتمەس دوستلىق سېرەرمەن.
كۆپ تاپتىم جىرادە مېن ئاھىمىسن
ئۆزەك كۆزلىگىچ ئاۋار ساغىنىشىدا.
جەلپ ھەر قايتار ئويشترب
دوستۇم ئىچىل ، يارەمىش قاۋۇشىدى!
ئايلار ، تۈگىل يىللار ... ئاۋار ھەسرەتكە
تاۋۇ ئەبلەپ ، كۆزلەپ يۈرەكىدە
بىر مېنىڭ تىلىق كۆرشىۋ بەختىم بىلەن
ئىشقى يارەمىش ، مېنى بولە كەلسە! ئاللا

---→ *** ←---

ئۆتكەندە كېچە كۈن
قايغۇلار ، ئازابلار
يارىم دا ، ئۆتكىنىم.

يارىمنى دا ، دوستلار
تۈنى ئوتشا ، كۆزلىمى
كۈنى تۆكسۈم تارا قىنان

تورلەتىپ بىر تورنى يىتىمەمسىز، لاكىن بوتون بالەلىشونى،
قوياشنى جەمال سىنگلادا، ئانىڭ ئىزى ـــ
ـ ئاتەم، تۇغىلىقانى، رەھمەت سىزگە مىنى تۈزدىم
ئاتا سىزنىڭ ابو سوزى.

9-1945

ئايرىلىو

چىتتە دە سوزلۇك ئارتۇق ھېچ بىر واقت
كورمىشە سىنى، لىبىزىپ ئايرىلىو؟
موھەببەتى ھەم دوستلۇق جىر يوزىدە
بولغان چاقدا بوتون يايىلمىشلە
موھەببەت ھەم دوستلۇق جىنى بىلەن
باغلانغاندا بىزنىڭ كوڭگىللەر،
بىر-بىرسىنە باشقا يار ھېچ سە
بو غالتقانتى جىردە غۇمۇرلەر،
سىنە كىنە ئاچىپ يازمىش چىلى
ئايرى سىنى ياقتى دوستلەر،
سوگىن ئاچقى ئۇنو ھەم كوز ياشى
جىنى ئانان مەنگى يىسىكەن.

57

بیلده مه نی توولدل سن تاتار بولوپ
تورله بیلگن تولدا توسترم .
سیز بیلیلیز بو اشتار بابالاری
بابانگ بوزی تورعان بیره سی
تاعلا تاتا قارتلار ، بابالار
توره ، تولی هه هکن بیلیمی
ییل بشا علن ، ییل توره لیر
سوره کی بلا تادر یارا سی
ییل تور شه ، تولدا کونده
تورباری بلا تورعان تاتاسی . 419

به له

من یاراتام بر حاتنی
ماتورلانگه ما توری .
تیل پشوتنسی بار تول حاتوم
توزی بر بر حاتنی
- عجب تول تاتنی ، بیلک تورمیت
تول تورن یاراتامن ؟
یاراتماسا قیسن توحلد
تور تو ابو حاتانی

- تول یاراتمی برده تیره
هنی بلعه ن بر کوره
تورب بولوب ابو بیرتنه
حقعاشنا توکنته

Feldpost

- که تالاسه تول تیرشه ل
یار لشن که ته سین تاتا .

باتر كورەتين اجرن تورەتي
كوشلارمن قوريا، توعرم
بييك توم يري قايتمادي،

كيشنه‌ب يوري قوده، تالادي،
مين تالارعا، بيردم قاغني،
تالار تاني ياق قاعدردي،
ييرگا واتان توعم تالترب
ميلو تاكن جرده قاتترب
تالب قايتدي ييلكه بول تاقي،
كيعن ئيوم، باتر لا صنم
تالدمد الى تالا يوم تلك،
قورو ايلدي تاناى قاز صنعى.
هيج توليكدن قوملي تولادم،
تورم توتولي قرلار، تيلكدر،
تويا تاملي تالاب جرلارن،
مين بالادم توقيكلا
بر قايوسام، تيكي شاتلانام،
هر تانه صر، هل سوتمك؟

2

چېكىۋ ئۇيقى بېسىپ تۇرالار،
نەچچە كۈنلەردىن بېرى ئۇخلىمىسىمۇ،
مېنىڭ كۆڭلۈم دائىم تۇرىدىكەن،
قالدۇرسام دا كۆپ بىراقتا!
ئانىلاردىن باتۇر كەلگەن ۋەدەمەن،
ئاپ قايتسام دائىم بايراقنا!
قانلار بىلەن ئالسۇن يەنە ۋە لەسن...
ئانا ئالدى ئېلسۇن بايراقنى،
كۆزىن سۇرتتى، كۆزى چاقنىدى،
قارشىدا تۇرار، ئەيۋەتلىك،
ليلا كۆرگەن باتۇر لاچىنى.

ئۇچۇر بالاسىن قۇچاپ قورشىپ كەتتى
مېنى قۇچاق تېرىك دالاغا.
سىز كېلەرلەر ياقىن دەرس ئېيتسا،
كۆپ قانلىق كېچىلەر يالىنى.
كۆرگەن سەلتەر، تىمىز، قىزىل تەپتىم،
مېن ئۇلۇغ لاچىن، پىلەك تۇرسۇن

كوكرگلنه بيرلي تا هتيل ايت
قولا دير جيلو بلرا اي
حا شه تلا قوتلاب بايري،
تاك تودلاري، قوشلار بساراوي.
كورمه سوده، تاتا قوقايس
توتالي بلين سيزبر تا نيدي.
دبالاوا، ديب جلاب يول تانلي
كوكر لسته ليلب بسارلري،
— حايته لمي توتم، تا تسم!
قوداشم ميتم، تا قتيغم!
حاجا تاتاك كومش هه جنه
تاتر يه حر حما باجرليف
— يا، تشجلاره، تاتار، تو حالا،
سيتا توكل — سلك تا تشغله،
تاب حايتري تاتاس حلمنا
نيلسار لمكر، جيلو شتايلين.
تابيلاحم هماتي موجمشا

63

ئوچىسى گۈزەل زىنھار توزۇقسىز،
ھەر سىرە تىنەدىن توزىدىن تاتلىغا!
يېڭى ئىچىلىم تولدى تىنۇ غىيىشقا،
بىر ئۆزۈمنىم قالدى تۇزۇمىشقا!
كۆرمەسەم دە بىرگە تۇغدىنسىن،
مېن كۆرمەن بولدى كېچىنسىن.

يىلدىن ئۆزۈمنى كۆزگە كۆرۈنمەن،
ھېل دە تىنماي، بولدى قالى كۆرە مەن.
تېنىڭ ياتراپ ئۆزۈمنى بولىدارن،
تۇنجىسىدە يۈرەگى تولغاندى،
تالى تالدىنان تاتا تويانزى
ھەر تىنەدە تۇيانى تاۋۇشىغا
تەرەپىدە كېلىپ تاپانزى،
جىلد-جاما يوق تالدا ساغىشتا.
شىكەر داپ ئاۋىش داغاندا
بىر تاش كېلە، يارى بۇزۇلدى
تاپ تۇنىستەدە، ئۆزى تاتالادا،
تالا كېچىسى، تۇزلىب مۇنىدە..

Absender:

2

سىز سۆيگەن تۇلپى بەرگەم ، تۇرۇپ يۇرتۇم
تۇرتا تۇتۇشۇپ بىلگەن ئىسسىق ئىدى
جىلغا تاغلاردىن چىققان ئىسسىق ئۇن

جىلغا تۇرتاقلا بىللە ئۇر تۇرغانمىز
يىغلار ئۈچۈن تۇزى ئاچچىق قالغانى
ئۈچۈن ھەسرەتلىك يۈرگىنى بىر كۆرە
كۆرمەكلىك سىنى تۈلكىمى
ھاقىم سىزلا ، ئاتا تۇرتاقى
تۇلۇك تۈگى سۆزى قويدا
سۆزلەپ يۈرەك يىگىتى تىنچا چى
نامىلاس قىلىش ئىرادى قويدا

ئاۋدىغا تاپىپ (ھوشنا)
يارچالار ئارا يۈرەك توزمەلى
جالا جالا تۇرى ساغىشتالا
بىز قىزلارنىڭ كۆزلىرى

تۇغۇچىلار ، تۇرغان قوشۇب ئىستىب
... ٣ يىشلى ١٧١٠ ،

2

کولن یا عشقانه توبیب تولار یمین

جاییب کردی باتانا یورتقا؟

– بیز، تورکه، چی بلن، تورکه بسلی

سانا میس ساعتی توتقا

بتولیه دورمیس، قایا بزدر بیلم؟

دونیاامکا به عمرم، کوز، توردم؟

– قایس سیلا، باتانا، قرمد

تولله تولدی بسوعشق قزنا!

قاتب قالدی باتانا، ده سمه‌دی،

یارسب جقدی قایناب یه‌شلری

قایغسندان توکه‌ب، توکی تل

کومش تورسلی، یولدی ده چلری

کوز تولمی کوزجاب قوشقی تیب

میز توغرق براق والاغا.

ییشه کری یاتی دوس تیب

قایوه‌لان سرتیاد / ۱۲ آتانا.

قایتالادی توکه دن [illegible]

قېيدى كېلىسەم، قۇتتە يۈرىگىم [illegible] ئالتۇن [illegible] سورلىقان گەن
- كېيىن مەنلە تېشىپ كەلگىنى، مېن قويمە ئاتلادىم.
ئۇزۇن تۇزلىگە سىنى قوچ يەن، قايتقان، تۇغۇم يۈرىكىم بىلەن
بىرگە سىنى كۆرمەككەنى! يۈرۈمدە دېسىمە قىتاندىم.
[illegible] دېپە قېيرار، قىرلىق ھەم سىگۈ دۈرۈپ،
مېن بارمىم سېنىڭ بىلەن، ئورلى-قولى سېيكە تە،
يۈرىكىم بىلەن يۈرۈر برگە، يۈرىتە تۇرسەلە يىغ دە، تۇرمىلە
جىلەمىن ئېشۇنى بىلەن، ئە ئېشولادا سولا [illegible]
9.43

ئانا يېرى

ئۇچۇپ بالامنى ئۇچقار، قوشنى ئىشتە،
ئۇچۇپ يۈرىكىم، بۈرلىك دالا يا،
ئىچىمە قوزۇنى زېنھار، قوزى ئىشتە،
ساغىنىش بىلەن كېلسە ئانا ئاتا،
قايىرا يۇرى مېنىم [illegible] ئالارىم،
ئانا يۇرتۇم [illegible] بىرگە،
قايا بېلىتە يارىمنى [illegible] ئالارىن،
مېنىڭ [illegible] [illegible]

[illegible]

Absender:

2

شائير تورادى تىنب تاڭ ئالدىنان،
يازغانلارنى جىناب ياندۇردى .
تۆزى كېتدى جىعب...

جېل باسىلدى،
داۋل تىندى، ئاق تاڭ قايتدى
لەۋسە يازدى شائير تۈن توتۇب،
يىندى جىسەر، ئانى يارىستدى؟
يازغانلارنى بىر بە جېل بىركىنە،
تاڭدا! قۇزنى تايا تاشقدى؟

بىر سۆز ئەگەر ئانى كېيسەر جىلرەن،
يە شىندر اەن، دولقن تاۋنان.

ھەم سۆز ئەگەر ياتمىسا توشق قۇدوب،
تاڭ تودرغان كۆكل داۋلدان.

واريانت: (داۋللانب كۆكل جىلىم ...،
يەقتوشمە ابوب كىجلارنى.
داۋل بەرگەن تاڭ نورلار،
... سىز تاڭ جىسلەر...)

[illegible]

شاعير

تۈن ئۆتكۈچە شاعير شېعىر يازدى،
ئاق كاغەزگە ئامدى يەنە شۇلەرنى،
تشعر داۋول يېتدى! بىر توقتاۋسىز
كۆك گۈلدۈرەدى، يەنە يەشنەدى،
چېلىل يىشكىرەدى قىرىپ ئۆزىسىنەلەرنى
كاغەزلەرنى پارچە قىلدى، ئۇزۇۋالدى،
ئانىنىڭ ھەقىپ تىتشا يۈرەك بارغۇ
ئاچى ئاۋىشى ئالەپ سىرغوداي
تاۋۇت ئاۋ ئېۋەب ۋەرىيا دولقۇنلارى
يېشىل سۇ قاچى قالىن ئىيمەنى
كۈچ بۇرچ ھەج ئەتۋەلى تىنىق باسىرى
تېرەدەكى قارىساق قوپەلەرنى
تىنگ تۈن ئۆتۈپ شاعير ئولتۇرىدى
ئۇت ئالقىشى كۆرسەلەن باقۇراق،
داۋالانىپ ئانالق يۈرەك كۈلەمەك
ئاق كاغەزگە ھېسلەر ئاقتىلار،

تورتیان تون بیره نه کلکه.
سوکوب توگاراما ئیسته‌رادی
سوگالیام ادی، لیسته‌م ادی.
قوم بیتدن کوک سه‌حتی،
مایاچابات — جیربلسن!
ئاتاوه‌ییه سز سه‌وه‌کوه‌ری
هیرکوه ماما دیرسک.
مین یا لسکام کیتمه‌دیم.
ئیلر واقت کرتمه‌دیم.
کرکم ماری سه‌عنکه
یکتیم اواقت کوته‌دی.

دولا

مینم توزمدم ایسه‌منده
تیلیم تارتیب توقناتیم،
لم مه‌رکه‌یه یرلارگه
قوتاچیما توقلادیم.

قرا بیات

مین توزمه‌دم، تاعرس،
بار سبار، مین یوغالدیم،
یاره جوله، سه‌م تیلل
تیلی تارتب توقناتیم.
مه مقتللر سه‌عکم
قرامیلار، تایبادیم،
سولایشب، بیرمه دکه
قواته تاکه تاتقاشن.

ملی 61-IX

چۈچۈك تاتلىق يىللىرىم ئۆتتى لار

سۆزلەشكەن تۈزلەن كۆڭۈل بىردە قىشى يازىم

يۇقالاپ تۇرار يادىشىپ يۈرەر غالش

كۆڭلۈمدە دە كۆپ چىچەك تاتار

ھىچ سۆزلىمە يۈرەكنى چەرلايم.

٤١ - IX

بىنەعمت

چىرايىم بىلەن يىگىلىمىز،
يار تىلالماي يىتتىمىز،
ھۆكۈردە شەب ئۆرلەنىپ،
ئۆتۈرابىز سىرلەنىپ.

ئەركەم مىنىڭ بىلەك تورلەم،
ياراتمىدى ئىپ يوق ئويلەم،
كىرفىكلەردە تۈرگەنە،
تۆكەن ياشى گۈل گىنە.

قىيغاچ قاشى قاشلارى،
ماتور چەھرە كۆرا باشلارى،
بار سىناي دا يىگىرە كى
تۈتىرە جاي مىشلارى

تول ياتمىلى جامىلى،
تورغان دا قارشىما،
ئەركىن سۆيىشى كۆرشاى
دىللە قايا تاشقا،
ھاماي قارى ھىمە ئىكە.

کیتك قه‌یرڭ

تورلب توشده بر کول صابا عنتان
تول باعنتان پیسکدن جیل بلدن
تورا قلای جیلدنك قانا تنتا
توبه لشب قار لار کیله بلدر
ماموق قار لار کولگه کرقن بولدی
قه‌بر بولدی باقجا توقه‌لی
بشونا توسکده یا لغز بر تاقایه
قه‌بر تاشی بولی توقه‌دی
قار بولارنه یالاقوبان کرلدب
تو شرلنه قونیا بوتیدا
جونل تولماس تاتاه یوتی بلده
تیزلب یوقال جرلك قو بندا
تیك یار کیلگنچه کولله قه‌برنه
یاسکر یاولر قزنیا ره‌شنده
هدم قوقه‌لی قوب تاتك تالدنغان

ابو يولار تنلا توعان
توزی توشا!
تورمشلا توتسه
توعلی ، یامان.
توعلم توکلیب
توتكم ، بهره منی.
بر تله کی سیلاه ،
سوزم یوق توتدل.

توغرو چی تو اجی
بر باکال توکدر!
ابو یولار ابلا برا ،
تو والار یونزالدب.
تو ورا تاکی
ثبجا و هدی عرشدن.

X – ١٩٤٣ .

تونزوچی

کولنی چوولدارلاپ — نی قاپ بیلمه ده گی
یوزه بوزلتلار، — یه مشتی بالا عشمان،
بوزلتقا جیتته — بیلاب [illegible] لنغان.
بر ساللغان یوزتلار، — بیله ته ب باتی
یقه دوبر کربچی — تاقتا چلته دری.
برندا قودا کوچی. — یوقا تهلی قانی،
نسنه شما وقا — یوقا تهلی تهنی
تودوقان کیلشی — تیز باسار دساقتا
قایدا سز یاتقان — تود توسب جیتب.
تاشان، یا [illegible] قان — قار [illegible] ته واا سز
جعا تود قاتقب — تیسنگز کیتتا.
بوش بر قاتلقان. — کم یه سه سه ده
باشدا تود ته لی — ابو ماتور یوزترا!

١١

قوياش قانى تاتلق ميوه‌ليكى،

جر ده تويلار بيشى بوز انسان.

كوزلار كوزله‌ب يولغه باقسن،

سبر اتيه‌ده، قشنى كوزله‌دى.

قشى كيلدى. لوشى، كوزه‌لى

ييگيت بيلاب، يازى كوله‌ى

تاتلى تاتلى دوستلى، ييوه‌لى

بر كيتابز ٧/٩ كوزله‌ده‌ى.

كيلبرده‌ تپ جيش جه‌ حله‌دى

كومرزايا بزگه جه‌مايا:

قار تاسنتنان سوزا جه‌ جه‌كى

بوله‌كا ييتب بزگه

جير تاتا

Feldpost

1943-7

دولقینلاری یېتدی بیر کیشی،
چېشمه لرنی بولب چېکله‌دی،
بو تیلله‌ری یېتدیب کورکیشی،
یول کیبتردی نه فیض کوزلاری،
باغچه‌لاردان قوزنی قوشلارینی
سیز عاشیق، دوستلار، چېکله‌رینی،
لومعا تاپیق مېن سېز، دوشمانینی.
بولار یا ستنادی، چقیش یبلالار،
دولقینلاب تاشیب تا قشلار،
تور چقدیلیب کوکره‌دی تور تالار
بو مېن کولگه‌ی یرکه‌دی تاشلار،
چیراتیش تاسین تاروان تمارنیب،
باشین قالقیتسین چېره‌یم قولاروا.
شیلیک دوستلار، یاریسب اقانیب،
تونغیچ هم قولار برنگا قولاروا.

باردا ئاشقىنىپ   سىزنىڭ ھاقىنىز.
ھەزەر دوستلار   كۆيۈپ ئازلار
ھاكىما تورغانلار.   ئانا ھايتىدى بىلىگە
يەمشەگەر، قولار،   سىزنىڭ ھاقىنىز.
بارما سايرغا   ١٩٧٣ - X.

ياز كۈمەسى

بىر قويا يشقا كېلەركى كۈمەگە،
ھاردان - بوزداك جېرنى ئايرىغا.
واقت يېشنى قىشقا كۈلىمەرگە،
ياز باترغا ئيولنى ئاچرغا.
قىش كىرگەنلىن يېرلى ھاقىقادان،
جېر جيتەپ، لەر كوددى «ياۋزلىق».
باغور بالان وە اقلاپ، وە انقلاب،
جبەرىلىك قىشنى ئاھرب،
يىلغالارنى يايدى، سىكلەتما،

قوزغالا بەرسىلىق ،
ھەر زەر مەن بولۇپ
جاڭگال ئىچىدە يەن
ليلە يورەر سەم .

ئىگىل بىل ئىچورۇڭ
جان ئاتازەنى ئىشقى
بولۇن ئالتىرى قاقاس .
ئىگىل قاقىسى ئىكىلدى
شو ئىشىدا ئەنسىر
دان ئالىب قانىقاچى

بولۇر تاشقا
ئىلدى شىكىلە
تومىنى شىلقە سىن .
سېرۋانى جالما
ھەم مىنۇتى ئىمانى

قاچى كىيە سىن .
بول با لالار ، جا
ئاما ماليو قاتشى
قارى تار ، تشب .
ئېجو تا فشلغا
سو بىرى جالاشلىق ،
سو بىرى ماتورلىق !!
نە ئىچ سىم كىلدى
نىشونا ئىگىلدى ؛
— تو نيان ‹‹ ئيب ميلا !
ئىشولان ئى سەقتىب
سو تەدار شىلىر
سىز ، ٧ سىنعە
سو بىرى سىرى ئانا
قا غ تا نا ئىشومى
دو سلق توقانىر .

يوقا ئېلىن ئاشقان
ئاتا ـ ئانا ئاسىي ،
ئۆزى ، جانىنى ؛
مېن سۆيۈم ئاشلان !
ـ جوز ، بىلگە ، دېم
قايتاسىدا يۇرى ؟
ئول ئۆلۈب شۇنلار
يان كىسە سىلەن
بەر جان چىقار !
ئۆز تىلدا شوغلا ،
شا تلقان بو عالى ،
يوزى جىلانا .
ـ بىلكى يىل توتاش
جان ياراب قورادى
بىشوشى قىز سېنكا .
شىك جانتان بىلدىم !

ئول قىز ئوزالدان ،
تىشىمى لا جىمعە .
ئول جاتتا مېنى
ناز لاب يوۋاتدى ،
سويوب ئۆرتدى ؛
بىشوشى جان مېنى
توكشام اجلىمدى ،
ئۆلسەم توركتدى .
يىقۇ جومگە باردىم
ساناقلاپ بشول جانىنى
قۇيى كيسە مىدە ،
ئۆكىنەس كۆكسلى
ئىيدم بشول جانىنى
جەتتا ئۆلسەم ادە ؛
سوعشدا جانىلك
ئۆرسە يېكلا ئىش

واقتی یوللار، پادشاه زور تالالار
بر ایلگه نی کوتب یا تالالار
تویانسلار باتی تراکتیلار
تونیا سنلار قولدا باتالار
قرنی قوتورب تالتی تولادی توسن
تاوغان یورتلار تیوپ باسسنلار
میلگه لی تیلنا قوره قری بلان
تولار کوتب جوجک تا تسنلار
۱۹۷۱-۸

بو سیروانش بلان تاشندی تمگی
یلکو قرولتدان واکوتلا ثوری
تیشب کیله بر کیلیب کته بر

قاش قوییغنا قویلان بوجیه
قوتلاب بیرنگا قولنی قیسارلار
قای بیره ودیر بولماسی ایو مصلحت
تالار کونگله تشولای بوتش تاپار
هم هر نیمه به کمال کوتدیر نلر
غیمی دیلدین باتر دوستلار نلی
بیلد کونگلی لا ایو لر ایو قوی مراشو
تشو نیری تاور کونلر کیجرب
بر شاهزاده تاتو بکل
ته شاعقه ل
جولاشیر بر به لیکی تیسترب
ییک کوب قوتلاب
قایت باللاری
بر تاجستان بیرگه قویز عالیبا
یو نهار بر دوستلار قایی تامعان
لیک قیر لارعا قولنی سیرغاتش

ئیلتیڭیز کوڭلیمنی کوردم، کئی.. هه‌ی‌هه‌ی، هه‌ده‌هه!
بر جانیم دا ایر کوڭلیم، کیسه‌ڭیز قایتیب کیتیچه،
کونلیم قوللا ئاقی قز، نیسه‌ی شکله جوو الدیڭ،
بارا قرق یولدان، یاڭا موڭا جعلر دیدیڭ؟
کوره‌ی، کوزیم تالمه‌غیچ، قزلار، توتله یوزمه‌گز،
موڭا دیب، کونی کوتیلی قوچاقدان سیکرمه‌گز.
بارا قرقان یولدا بیلی تامن ئه‌لله نی اجرتب،
بوت توبنه جیتکه‌لی! موڭا، دیه کورمه‌گز.

II. ٤٣.

سو عشقان بسوۋ.

ھای تامسا تامن جیتالرس،
قزل سشاراب کیلر تانلا،
باقا للار نز کومش چکی بار،
تامن اجری یاکولار تامن دا،
کوسشتق تولار جانلا جه‌جه‌ک بارن،
هه‌مه کوسلی عزلار، کوسالار،

حەدیچە

كورشى قىزى حەدیچە
سۇلاى عادەتە كىشىچە
ئۇزاق يۇرۇب باقچادا
كيچەلىك قايتىب كيلىچە.

قارادى قارت ئاتاسى
ئىشتىم كەن قايتقانى.
شوتكار كوردە ئاچماغان
هەديچەم قايتقانى.

قايتقادا تيمر يوراق
هەديچە كوتەرن تۇزاق.
قيلدا قوقب بولمى بيت،
بولسادا كم هە يوزاحلق.

ئاطرى قىزغا ئوك تيرە،
قوزلادىن كم كوردە؟
كوب ئيلغرى هەديچە
قوزغا ئاشا سياكشيرە.

قايتب كورە يوولدنا،
قايتقانچ باردا ئورنىلا.
تيك قادا اعقا ئتلەكب
يوبلاعنا جرتىلا.

ئول كون بسولكە، ديب يامى،
ئانى - مولە قارامى
كيرتەن كيتە صرمە تكە،
كيچلرگە بارامى.

ئەلى دە كيعە بسولك قايتب،
يوقلاغان قىزن ياتب.
كورشى قارصق ئششنە
جاق جيبە ركەن ئوياتب،

منە بارا ئول، قارا!
يوبلاعنا جايقالا.
نيسى كيتب جاتر قىز
يوبلاغا جارا - قالا.

بیلم میلا توغرمه قیلا بولدی
بیلک قان یوزی یوقلاب کورلمی ؟
جیرنی ئللا ئارتق سوئیدن کوچی
جالشناره محروم بولدیمی ؟
دونیا جیمی ریلا توساله کورت

Absender: مرضوین میتقن بارن یارلقیم
لیبیز میم مرسز یوتمه کمی
تالاتیق ؟ [illegible]

تاریخ میمی تاثار دا واتامنار
قای جر درجم بیرتب تاشلادی
جلاسام دا توکسب ده تور تیلمند
توغراعنا تا میمی ده تشلدیم
توغان ئیلیم ، دوتمسو توللا بولوب ،
توولم تیلنی جسته تیلمزب
یه تشلم باریس تشیلا بیلغا بولوب ،
قایم هشتس ترن کوز بولوب

۷۱ - X

یەشم بلن لاعب بیتلەنچی !
شوشی یەشکە هیچ بیتم بیتمی ئیشم ،
بیتری توقمش کوباتی ایکی باشم ؟
بر شاتلق دا میین کورپ یتمه دی ،
توسیب کته ابولدی تولدا اشم .
هەر نیچ بیتلەب چرده تلاتکه
سو دا یوزدی، سو دا جبندی
مین ئاتا دم جرده ده کمی بو
حلا آغا کیکلرن یرلشمی
مین کوزمه دم دوسلقنی، دوس کوزلشا
بوغاو قسدی مینم قولمدان .
قویاش ... تولارا سو تمق میتولشا
مه مروم تمتدی مین تورلنا ن .
قولەم دیەم یاری ... بیلو مآرم
کورب تولسه یکی دیب، عرض ا
تاتار قیزلاری - قرغان قوراغنا
قوبسه تولسه یکی دیب ئیوارمنی

40

تورلی بوسنی نا یاقلارغا

یه شارلا بهن جیلان كوله كیلی

كیتیب قاچیم منه یا نتقا

X. 43 = 72 یل

سوڭغی ئۆپكه

ئیم توغ قارشی، ئۆپكه بهلن

كیتهم، ئیندی جیرلا تونسنلر ن.

مسكین ئهنی میرر بو قچاغنا

كوز نورلارن توكب كوزستركهن.

بو قچاغنا تورموش سوزن ئیمزب،

بتدی جرنی جرلا، تیربهلكهن

دونیا سیمنا خه ... قارغش ئیلوب

حقتی یول ... مین یوره كتهن.

ئیتیم ... دنیا، سیندا ... ابتكا

تورموشم ... هالم ... جیرلهمچی؟

تورموشم ... تیلسز، جلسز سابهم

قویاش قالقاندا، ویلەیدر تەرەزەدە
ئول نا شقیب کوزنە سویلەیدر
یکت قایتدا؛ یوزی قویاش تیرسالی،
ئه‌نی کوستندە زەنگیر کولەدر
ئه‌کلیە تمی ابو؟
— ئیمی!..
نیتک ئه‌یب میلا؟
یوزە کمنک نازلی تیرلە تمی،
سینی تونکلی مستویە یورک بلە
قابیز وجها عظمم ئیزتە بس؟
تازی کورەم تاکوب تالامدا
مین ئولمسلا قرمی تینسوون،
یوز ئولمەن حمنی تاتب تالدی
تسیلاک کرسن قایتا سوزلوله

یوز ئولمەن قالدرم، یوز ئولمەن

— تابشر عدیدن عیمع بوله کنی!..
— توﻻبیه تولگان
ییعد ئیلتیك تاڭا؟

Feldpost

سز ئیلتیگز تولگان بولساڭا،
تییر تیگز تاڭا بو کوڭله گنی،
تەن توزاق کومگەن بولساڭا،
بوڵ توبلو لیگی؟ بو کوله گنی،
یوره‌گی توری تاعی تابشر
مین بیت تابە سوییم جنه کوڭلدەن،
مین بیت تابە کوتیم بیا عشب..
تەللا، تابە سوییلەن قزنك
سوزلاڭ چشر کوبك کورنی
کوله گنی ئیلك کیکر دلمر
۲۲
بیش بگنه
یگمه ترلدی

27

شاشعب شوشۇنا برەۋ كېلىپ قويدى،

ھاسا توتقان دېلىبەر قولىغا.

ھاشا يانغان، يىگىتلار باتۇر لادىچا،

تولغان، دېيىپ سوقىشىپ قېرىنداش،

قۇزاق تولدى دېلىبەر سوزسىز قالدى

قانى قاچى يوقا بىر نەرسەن.

بىلىك تونۇرەگى ايچى ايچى تونۇرلىدى

كۆز تىرىبە نگەن كىبك، جىل بولىنت.

- يوق، تونىمادىم. دېدى

تاۋشىڭ جىقتى

ھا تىراشىپ ئاھور كۆز سىنىپ

بىلگى كىنە تاجى يەش ھالا تىرى

كۆز صوقلارى تونىلى تىر ھەققىن

دە ئاتاما شوۋلا يىتر تىر توھىكە بىس

تورى ئەدە ئولا رەنگىر كۆلدە

كىتە تاشعب يوقا بو ئالقشە

16. ئالىم هەر جىگىتنىڭ گۈلى ياشلىق تاجىسى،

گۈلى قاسىمى ھەدەر جوڭ يۈزدە

بىشۇد گۈلەمى تۇمىاس يىل بېشى يىگىتلا

يۈرەك دوستى، يۈرەگەن جىبرىدە

جىرلى - جىرلى دىلىبەر گۈلەن تىگە،

گۈلە كىلەم، دوستى تاپسى، دىب

بىشۇد گۈلەنى كىسىب سويگەن يىگىت

سويغالارداك جىكىب تاپشى، دىب

ئاشان گۈلەك گە//،

تاتى يىزەك...

تىك ٣٤ جاپىس، تا ٧، جوقلارن.

گۈلمىسەپ دىلبەر، ٦ قارا، تۈنا

تىز تىشىنە گۈزدى سوقلاشب،

تەرەزەدەن سوزىلىب قۇياشنى تارى،

تۈن گۈلەلەرە تاپسو شەدە گۈلەمى

قىياپشى ايرلىب گۈلەك تۈنە سىنىن

تۈنتىنە تۈسى يىگىت گەۋدەسى،

سزگە سالو، شاتلقلار، راحەتلەر

بیت جیتکیب ئالشعان عومرگە.

یول 52 = 9.11.'43 یول

<u>کولمەک</u>

چوک-چوک دیلەر کولمەک تگە،

قوللارم کوملش تگلە ...

جرلار، کوڭل، حسلار جیتە ئالماس

براق جرلا کولمەک ئیتەسی.

قوی یوگرە ...

تیرەن ساعش ئالا ...

یقمەن ...

یوزە کیسە ...

ئاتالاس ...

ئوقا بدن ...

بشرد کولمەککە ...

یوزەنی ... یورگن، جانکسن

هەم تۇرمۇش بەختلىرىنى ياشاڭلار سىزلەرمۇ ..
هەم باردۇر يۇرت كۆرە يارالار
سىز ئازلاب تۇتمىڭىز كۆڭۈللەرنى
خوش ئېيتەدۇر كۆڭلىڭىز ئاچىلسۇن
خەير بىردى سىزگە شاد كۆڭۈللەرنى
بوتۇپ تېزرەك تاشقان ھەم يۇمشاق تامچىسى
يالانلار سىز كۆڭۈللەر ئۇزىڭىز
چىقمىسۇن قالغان خەير قار نىشان
ھەم چىچەكلى تاشقىرى، ئۆسسۇن تەڭ
ئاتا ئانىمىز، ئاغامىز قانداق
سىز بىزگە يەشۇل قەدىر قەدرلى
يەشۇل ئەقىدىر، ياخشى ئەمەل، سۆيۈملۈك!
ئانا ئاتىمىز ئاتا ئانا دەۋرىنى
يۇرتىمىزدە ھالال ئىشلىگى
چىچەكلەر ئۆسسۇن ھەم چىچەكلەر
دەرد بىزگە ... ئازاد كۆڭۈللەر

بشروده قاتلار هم یاشلار تازه قانلی
آیدل بویله حقوقی تپه‌لنمشدی
یانار کیلدی دولتدن یا لقانلی
هیچ کله توزنی جیر توکمشدی
ایل گوللر بشتدی جیر تا ایلک
یارالی یلوره ئی توز نره
بیلمجک ایر بلوره کتلا یاشانی
مین کوردم تانک هر کولنمه
هیبعتر بالالار سز جیرنک
ابو نفس هم تاتلی کوللرن
کیترگز انقلاب صوڭ میلانده
قهر یکلب شاتلق کوزلرن
سز نگوده بیلکی ایر سوکنه
توکلندر تاتغم آلماغز

نرگسلر، سنبللر همده گللر،
نق مسرتلی ترنلر تولسالر.
جیل تولیب ترب‌ته تالارلی،
تیرکه‌لی قویا مشند تورلاری.
تالار بیت یشلکی جیر تانانک
سولکلی قزلاری، تولاری.
ابو جیره‌ده تووب ابولرن سوعشلار،
یا نعملار، یا وهلار، داولار.
کیسلی کوب باتر قورمشلار،
یا منره نرده ٧٧٦ لار، تاولار.
تیل تونجی باردا، تودرده کوزدش،
دارلی، داولی یللار، دا!
سکدی ابو تورغا قتا توسمی یچش،
توسمی هالن تامری، ٣، قولارغا.

پشول بولاقلاردان كيري ئاپ قاپتا
توغان يورتقا يورەك ساغىنغانى
بولدى بولار ميس ئيلكه مەن
ئاراپ راق ئاپ كېتىنگىز.
ياكا دە تلەر يالى جەسلە بەلەن
سوزگە تىمە كىرى ئىيتىڭىز.
بد 36 = 43.8 بد

چېچەكلەر

بارىڭىز بولۇنغا، باغلارغا
يۈگۈرىگىز، تۇپلاڭىز، توپلاڭىز!
چەمەنىسى كوپ تەشەد نالالار
بولداشى بىر يىقىلداغ توپلانگىز.
بولۇنغا كوپ ماتور چېچەكلەر
بارلىقدا تەملى خوش ئىيسلەر.

20

بار یۆرەگە قولی ؟ تۆزیلک .

یاللار، یاللار، بیز بیت بارغیزدا

سیز مشونی قاتی، تاپاو بیز!

یه نه پشگن، کمله، تۆتەتی بیز (ده).

لسانیز بز باشلاب قایان بیز؟

بیز کوبلی تاکیسی ئشاشقن یۆرەگی

بریمن قات مشونان تاتلاری؟

کمنی مشولای تۆمیب ده، تکله نیزیب

پراقلار عا تیلقیب تاشلادی؟

بلیم، دەرتلە، تاشی بزنی مشولای،

یه شلک قوشا قدرب یۆردگه!

سزنی، یبلار، تاپاق تزی تورگل،

یۆرەگ میسی سالغان ابو جیرگه.

قایاغنا لاپری کیتیب کده بز

مشو تبا یلقغا یه شل سالغیب.

يوللار

يوللار، يوللار، مېنى قوغلان يورتلاردىن
ئايرىپ يىراق ئالىپ كېتەتتىڭىز
جېنىم تېنىدىن، تۇراق قوناق بولمىدى،
خەزەر تېگرى تۇيغۇ كېلەتتىڭىز
بىلەي ساغىنىم ئاتىش قىلارمېنى،
تۇرمۇش ساتىن، كۆز ياشىمنى
بىلەي ساغىنىم مېنى تۇرغۇب مۇڭلىگەن
نىگە بىلىم، قارا قاشىمنى
كۆزى ياكىرلى تېزى مېنى كېتىلە زەن،
قاراپ قالدى خوتەنب مىردەدە ئىشىم،
يۇرۇشلە تۇرى، ئانىڭ كىرغىلىپ
ياكىمنىڭ تۇگۈل، ئازلى كۆزى يە نىشى
جېنىمدە سولاق جېتىلە كېتەلمەي جانى
يارىمى جاننىڭ قاپسا تۇرىنىڭ
ياردە ... [illegible] دە ... سىزنى بارلىق

نازکا بولسن عیشقم سیبرننا

جهم دا حبیب یرا هر ایرتی کونی

تاشلا تومی تاکا ، کورین تورلم

قایدا حبیب عیشقمنی

هم جو [illegible] عاییق

هم دا کوله

جو دا حبیب عیشقم بویلا

قزغا توگل کیترب جهه کیلمه دیه

ییول تاشلا تا تیلدن سیبرغا

خواییانت

ساغا جم کلدی

حبیب

نازکا بولسن

مین تلیم تارتق جهم کلدی

[illegible]

قایدا حبیب عیشقمنی

4

ئاڭلا يىغا، ساتتى يۈرىكىڭنى قوچى

يېڭى مۇھەببەت قىزا، قوزغىدى؟

مېنى ئاشنا ساقى، ئاتقا، ھەمراھ كىلىدۇ

An den punktierten Linien in der
Reihenfolge der Ziffern falzen.

Bestell-Nr. 3803 62

ASHELM

سۆيۈپ يۈرەم، بىر سۆيگەن قىزنى

مېنى سۆيۈشتىن غەزەل يوزاي ئاسىمۇ،

مېنى سۆيۈشتىن - ئازار سۆيگىلى

تەي، يۇمشاق ئاتىك، تەخىرى ئاتىق،

ياكا ساۋغان سۆيۈم ئەشىكا...

ئۆيدە قالدى ئاشىق،

— جىن دا، دىدى

مېنىڭ يۈرىكىم ئابو سۆيگىنى؟

بول بىر كۈن دە قوراڭ ئولەن جولاب،

ھايماق بولۇپ، بىسىلى تىرىكەش!!

ئانىڭ ناچارى بولۇپ بىلدىن، قوناق تۇشتىم كۆرۈشمى

تەۋبە-تەۋبە ئو ئىشتىن. تۇلگەر ئۇنىڭ دەلىم سەنىم.

ئور. 52 — 4.XI.43

ئاشىق صەنەم سىبىر

مېن چەچەكلەر، چىچەم، سۇ يىللى

بىلدىم ئىشىپ بەيلەپ كېتەرىم.

تۇرىسىن ئېرىدىم ئانىڭ قولىدا ئاشىقى

يورىدىغان، بەھىت، تېز ئىمانلىك

ئاه ... نى ھەرىك، قىزىم چەچەكلەرنى

تەرەزەدىن تەنھا ئېرىشقان.

نە تالارى سىبىر ئاشاپ كېتكەن..

يەنە قوڭرى تۆكەل ھورلىقدان!

ئاشىق سۆزلە سىبىر كېچتى دە،

ئەجەب يارىب باشى تالالدى

ئىشىم كېتە بەردى، ئو ئاشىقا،

قارا ئوت سالادى كۆڭلى مۇشكىللى

كورشيم بر كون باللاريلان
ئالب قايتىدى بر كه چه
ئوتتالىم ابو موتلش
ئاغز بشونى كونگچه
كه چه سوقش جر يوقس
ابو كومسر كه چه سى
ئنى قاتى قىيناب
جنمه ئى بيت ئه جه لى
هه ر كون ئىله قونا قتا
مورت باسب تونيا قلارن
قيب قرقب بتردى
كه ستم قيدا قلارن
بتردى ئاقام قرلوش
هيچ هال يوق قه هر ه
ئوتمشاب قالدى تونه لر
بو هالا نمان نشه هه ر

هه ر زد تيشنى ئاچدان
كه ستمنى ئاشلادم
هم كور [illegible] ئوچ كيتب
بورنى ئاسرى باشلادم

قيساڭ هيسابى

بر كون كورشيم كه چه سى
سوريب قوناقى چاقردى
جيري توزكه كوتردى
تونرى ئه مبات ئاقالى
يلم ئه من كورشىمنى
كول بشونك كيلى يبلبن
ئانجام ساغلى ئالمادم
ئوزم غه يلى نيلى ن
كورشى سوسب كورشيش
دوستلار قاسو قاتااسا
بوق ئاچدى ئار قتيب
ئنجه بورنى ساقلاسا

يىغلىسام دا، بەختىم، ۋە ئىگىلىك ئۈچۈن،
ھەركىمدە ھەم ھەر قايدا
سېنى كۆرۈپ ئۇرۇڭ قەدەم تۆرۈمە ئۇسلا بىر
سېلىپ جېكە ئاتىپ قايتاسام
كۆرۈشتۈم تۇيناق، يولىڭ جۇدا، يولىڭ
سېنى كۆزەتمەي بىر دەم، تۇرمە تۆزمەكنى
تۈنلەر، كۈندۈز كېچە ۋە ئاتىپ قاتار
ھەم بېرىپ كىتىمە سۆيگەن مەكتەپنى
يل 39 .42 .9

كۆرۈشلەر

كۆرۈشۈپ بىلەن چوڭ نان
بولماي ھېچ تا تولۇق.
كۈنى ساپ بىر تۇسا ئالاق،
كۈنى ساپ بىر قاتناق
مەن كىيىپ كىر ئالماسام،
ئۇ ھەجەپ كول تورگە
كۆز قورغا قار تۆشەم،
پۇلاق ئاتىپ تۇشۇرە.

ئۇ يول ئابزار ئاتقىما
جەھىدىم قىزىل كەلسەك.
كۆرۈشتۈم تىشرى بىلماي
كىرىپ ئۇ سىڭا ھەر تىشىدە.
مەن قىزىل كە بىسىتىم،
قىيا قالا خەنجەر، ئۇ ئالىپ كەلدى،
ئۇ يول بولۇش ئاتىشىم، دەپ
تېغى ھال، ئۆگرە كەلدى.

13

سېنىڭ مېھرىڭنى ئۇنتۇلماي تۇرمەنلا.
بىلىمەن، سېنىڭدا ھېچبىر ئاۋار بولۇ،
يالقىتۇر، سېنىڭ ئەمۇ كۆرۈپ تۇر.
كىرەك تونۇسالى ئاۋلىر كۆرگىنىمگە
"بولۇق يوق" دېگەن ئۇيىنا بىرگىتو.
مېنىڭ كۆزۈم، بەلكى ئا يار نەرسە دەۋ
قىيىنات بولغان شۇرىدۇ چېكسىزىن
مەھرۇم ئايرىلىپ بىر كۈن كۆرمىگەندە
مېن چىدارمەن سېنىڭدا شۈكرەن
تاڭلا، ۋە ئەرەم ئارمە شۇل ۋاقتى
شۇ ۋاقتىدا كۆڭلۈم كىمسىز،
شۇنداق ئاغا كۆڭلۈم ھېكىمسە چىكەر،
قايتىپ ئالدىم بەلكى كىمسەنلەر.
مېن مۇڭلارچى سېنىڭ كۆتەرلەرىن
كۈچلۈك بولدۇم شۇڭغىش قىلدىم
سېنىڭ شۇرىدۇ سۆزلەپ تۈگىسىم ئالدىم
سا ئەلاپ كېلىدى يۈزلەرگەن يولىدا

يەشىلك كىيىمىز، ئۆسمىلە ئورالغان ئۆزىمىز
بىرلىكنىڭ ئاتى قاناتلار !
بىز كېتىپ سۆيلەر ئانار قاتلار ،
عاشىقلارغا تارىخ قاپاقلار .
ئۆتىنى سوزى كېيىپ، تېشىلگىلە
ياۋاپ ئالدى بويىك چىنلىقنى .
بىزنىڭ يەشىلكى مىنە شۇلار ئوتى ،
قىزىل مىنە شۇلاي چىقىدى .
9.30.43 ، 40 يىل

سۆيىلىمە

يىللار ئۆتۈپ، بەلكى حاتىم يولماس ،
قەبىر بولماس سېغىم توختىماس ،
توغراق كۆمەر باسقان تۈرلەرمى ،
ئۆلەن ئۆسەر كېتىلەن يوللىرا
تۈشلەرنىڭ بەلگى قارا كىيىپ ،
قاچىر باسقان لېيىش كۆرمەن ،
يىللار ھەۋلار، ئۆزىن يۈزە كۆكرەك

جىنىم دېگىلىك ھېچم سابىر، تۇيغانلىق
يەشىللىك يانرى كىيگەن دارى كۆينەك،
عۆمرى بولدى ئاتىڭ قۇتۇپ ئايلىق.
يەشىللىك، يەشىللىك،
قايا ئاتىڭ كىيچەڭ؟
قايدا سىنىڭ زەنگەر كۆزلەرىڭ؟
دولان بويىدا، تاكوپ يازلاردا
ياش قالدىڭ قايتار قىزلارنى.
سانسىز غالىبى ئاتلىق تاكۇرا تولۇق،
سىن داۋاللىق تۇمرى قايتىنلىق
جەڭگىپ ئاتالان جەڭلەرگە، سىنىڭ قانىڭ
بارلىقى ئىشتىپ قاراپ قالدىرىم،
تۈركىستانىم لەيلى تۇيغايدىن،
مىن شاد كۆرۈپ جىلگىلەرىڭ ئىلىمنى.
يۈز يەشىللىكىم بولسا، مىن ياشىسام،
بىشو شىن بولغا، بىرمەسمەن قىلىمەنمى؟

قوتۇرغۇچ

قوتۇرغۇچ سەنئەتلەر ئۆمىكى
ئاسىيە

مېن ھەيدىق دا ئۇلى قوزى ئىدىم ،
بىلىن ئوينىدىن جىپ كېتىكلە بىزە ،
ئاتىشىش يە مەشلاق قار تىلى غوجەر ئىوزنى ،
كورگە تاپە ريۇ ھەزر ھېيلكە بىزە .
ئۇ بىر يىلدا باشتان كېچىكلە تۇلەردەن
مى كوپىردىن ، يوزەكى قايا ردى ،
بىر مىنە بىسم جىپىر چقلا تۇدى ،
بىر مىنە چە چم ئاغاردى ،
ئو بىر رەلى ، قانلى ، يە مەشلى يىلىدا
ئادە شى تونشىدى ئاپا قتا .
كىيىنو بىقىدى مېنى ، بىكمە مىنە
مېن تاپاشم ئامىرنى تاپا قتا .
سىز تاپا مىسز ھەزر كوزلە رمە
ھالاى چا قتلاك مولەر شو قالتىنى .
قاشش شىيلرى كويەر دە ريلە بىلەن ،
كوزلى تىريرى يېشزى موتلتىنى .
بوزدە كى قاتى ، تو سىرە يە مشلاھە يانتا

تويغو

ھېچ ئاغرىدىم بىلا گەرچە ئايىتىمالى
بار دارووم ئۈچۈن بىتىردىم
ئاتلا سايى كېتىپىم ئانالى سېنى
قانى قاچارى سوغان بىنىمىڭلە
ئىنتىلگەندى مېنى ئىلار ئويى
كىم بولىشۇدى يۈرەك يا بۇدى
يۈرەك يىتىردى مېنا تىرنەك سېگرەك
جان دارووغا كۆڭلۈم دارووغا
سېزىدى مۇڭلى يۈرەك ياشىسى جۈرەك
يول قولىمدى يۈرەك كۈچۈمنى
دارو ئىشتىنى ئازلىق يوق قارىشى
جانا يوقۇت ئىلا ئۈمىدى

Feldpost

مېن بۇ بىر يېتىم ئالىمى تەغرە
بۇ يول كۆزلى ھېچنى بولغانىدى
قايىس جېرىك سېنى كۆتەلىمەس
دوختۇر كۆزى تېنىمە قورغان
رەھمەت سېنى جانىم ئانالى ئۆزۈم
ئانالى سۆزىدە ئۇزۇچە كۆرەلىم!

مېن بولسام قوللۇقتا،
تاملىقتا، مورلىقتا،
مېنى ھەر زېگىنەدۇم
جەبر، ھاۋا مۇللىقتا.
بىللارغا جىنالغان
نە ئۆزۈمنى ھەم دەردىنى
مېن ھەر جەھادىم
يورۇتقۇچى، غەيرەتلى.

ئەمگەك، كۈچلى، ئېرىكلى،
دولقۇنلۇق، كۆڭۈللى
ئالدىم كۈچ مېنىڭكى،
يۈرەكلىم كۈرەشچى
مېن قوتۇلۇم قوياشنى،
مېن سورىلىم جەبرنى ئاستى.
مۇشۇنداغا مېن يار بولۇپ،
مۇشۇنداغا مېن ئاشىقمەن.

يول 44 = 28.10.43 يول

بۇرلىگەن

15.10.43
8.8.43
10

جىبىب قوۋدان بۇرلىگەن
كىلگەن بىركەم، بىر گىننەم.
ئە مېن ئاڭا سۆيۈپ مىنى
بىلدۈرەلمى تىلەمسەم.
قونداق ئىستە بۇرلىگەن
مىنى بۇ [illegible] بىلەن
لىمى ئەيسى بىرلەرى
نىلى ئۇ ئىشرەن بۇرتىلگەن

تۇزلى بالىق

بىر بېلىق جاقىردى سۇ بويىدا،
ئۆزىنى نەشۋۇنا كېلىپ گەمە
بىلىك ئەيىبدىن سۆيۈم
ئۆزى، مېن ئەدەپكە [illegible]
بىلىك جالدۇرۇق جانىش مەسىرەپ،
يار ئاتا [illegible] ئۇرۇم [illegible]
بىلىك ئاستا ئەن تۇزلى بالىق
سولغانلىق سۇ بىرمەكەم؟

ئازاشتۇرۇپ قىرداب، ئۆزلىمىزنى
ئىتتىن تۇرمىشلار، دوستلار، ملك مەرتەبە
كۆتۈللسۇن كى ئىككەن بورانلار
1370 = 2.11.43

تاۋىلماسى

بىلىك يارى بولمىغا،
بىلىك شاشتا، بىلىك تاشتا؟
كىن ئاقساتى بولا،
جاي غىنا ئۆزىتاچا؟
بىلگە ئو دولقۇنلار،
بىلگە ئو كۆلكىلەر،
بىنەندىر قورقنغان،
قوترغان كۆلكىلەر
بىر ئاغا جەبىلىپ،
كىلگە پى، كىنەنىپ،
يادلارغا بەرىلىپ،
نەرسەدىر سۆزلەنىپ
بىر كىنەن قوترىپ
سىيگىنىپ تاشلارغا،

بىر ئانىنان ئۆزگىلىپ
قوترغا تاشلانا،
ئالۇ قىنىنى ئايان يىسو؟
كىم ئاتىقى بولۇپ ئاستىن؟
بىلىد بولاي بول يارسو،
بىلىك بولاي بول شاشقى؟
تۇزمەدىم ئاجرىسى
سوزۇدىم يىلغادىن:
بىلىك، دىدىم، ئىبارسىز،
كەتمەسىز سىيىن ھەممان؟
— مىن، دىدى، بىلىك ئۆزرا
باتىم ھىچ ئاستىقىم،
بىر كىلە، دىدى، سوياب
ھەر پۇتسە ئاما ئاقىنا

بز قوریالدق .

هیچ یوق ، کوک یولتیز ،

تاڭ یاقتا تونکی یوماسی

تاوس ... کیلی . او تن ئانی ،

کوکله ماعنا هیچ یوماننی !!

یوره‌ك ئەری نیدر یوغالتقان توك ،

سرلی خیال ، تونکی کوز ئالدی

هیچ باسیلمای تشرا ، ئه یوره‌کده

یوئل - هیچ بوران قوزغالدی ،

بوران ، تنگه هیچ ئارامتیب ،

یات حرلارعا کیتب جعاردی ؟

بالیم ، بالیم ، تیك ابو سیحرلی

کرفلله ، تکه توب جعواالدیم ؟

قالدی تشدی براق سرلی ئالیم

قالیم بوقتلرعا یه مشرف .

قالدی تشدی ئامالی خیال ایولب ،

هیچ - بولانی ئتال یه تشلیم

قتدر ، تساده ، قتنی ، قرارتسا ،

٥

چاپمایدۇرغان قوتقۇر كۆزىنى تىلا

يوقا بىر سىڭاھ قويغىل،

تانچە [illegible] (ھو ھو [illegible])

ئۇل قارادىز ترەن، باغ[illegible]

قەلبنى [illegible] شەربەت كىنىمىغ تولدۇرۇپ،

ھەم يولدا كۆرە يالغۇز قالدى.

يولغا [illegible] قېرىنداش، قارنى قارغىلاشتى

قاپلايدى [illegible] ئايىلا تورلارنى

بولدى ئۆزى بىرنى ئايغا كېلتۈرى،

سانا شەربەت ئاۋل ئۇلارنى

ھەر ئۆزۈن بىرلە قارشىلىغا،

يالغۇز، سۆزلەپ كۆرگەنى كېچىنى

باردى بولدى بىرگە كۆرۈشتىن

يەنە [illegible] تاكى يېڭىلا توغۇشىن،

بولغان ئىنى تەختى، كۆك تايازى

ئۇ ئاقلادى بالىلىق ئاچىقى،

قېرىنداش [illegible] كىنىمىتىن ئاشقان [illegible]

توشقان كىيدى، يولغا ئاشقى

١

بوران بولدى بولدى، شوشى بوتقاق
قوپۇپ كەتتى، بۇ ھال نېمە دېگەن؟
تارىخى قارشى جىلغا تۇرغان تۈركى،
بوران بۇزدى ياھشىرىق يۇلتۇزى
مەن يەتتىم، دۆلەت ئاراسىدىن
ئۆتكەن ئاتاي كۆك ساھىب ... گۈل چىقتى
قايدىم دا قاشتىم... كۆزلە رەسمى،
كۆزلە رىنەل ئالالماي ئازىمىسم،
لەيلا سىنى ئۆلگە بىر مەجنۇن ئىدىڭ،
زوھرە سىنى ئۆلگە تاھىرىڭ؟!
مېھرى سۇرا ئېلى ئالالمام زىبانىڭ،
يىغلىشىپ مەسركە بىلىپ ئىدىڭ،
دۆلەت تۇسى قويۇپ مىللەت،
ھەممە كۆرسەك يوقاتقان نېمە،
تۈگىمەن ھاسىر بىتى ھۆكۈم قارايدۇن،
قارايدۇن كۆڭلۈم يىغلار نېمە،
بۇ ئىلگىرى مەشايان كۆرگەن تاماشا

بوران

کوز ئاچقمسز قاتتق بوران چقدی
یول تاپالمی ئاتلار توقتادی
قار پەردەسی ئاشا کورنب قالا
یراق توگل ئاول ئویلاری
قول- ئایاقلار قاتدی، بر سووقدان
چیلك کیبکده توسلی سووردق
ئوزاق یوزگنچ بیلمی کوزنی چوب
بر قاپقاغا کیلب سوغلدق
سالقن برق چاقتی، تاوشالر چلدی
تەرن جانناس توزسان ئیدی هیچ
قارش ئالدی بوتی چناق توزده

حیدنگ لامپا بلرن جلی هیچ
تیرەک ئیبغ بزگه بر ...
ئتانساغا بارب خیتەرگه

1943г.

[redacted]

Taschenbuch

für
deutsches - Türkisch -
rusisch Wort

und Gedicht

موسا جلیل

[redacted]

شیعرلر دفترچه‌سی

1943-1944